

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:
3 hasábos petsor egyszer
9 kr, többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmertetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egylete“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Legközelebbi teendők.

Ismeretes mindnyájunk előtt története annak a tizenhárom évek, amely 1885. évtől, vagyis városunknak rendezett tanácsu várossá való átalakításától fogva napjainkig lefolyt.

Tudjuk, sőt nap-nap után érezzük is, hogy a rendszer változtatás nagy áldozatot követelt tőlünk; mert egyttal évtizedek mulasztásait is helyre kellett pótolnunk, hogy városunknak egy megyei székhely képét adjuk.

Feleslegesnek tartjuk felsorolni ezeknek az éveknél a sikerét. Hisz úgy is ismerjük mindnyájan. Ismeri maga a vármegye közönsége is, amely dicsőreleg nyilatkozik a székhely fejlődéséről.

És hogy ez a fejlődés évről-évre csak fokozódik: elég ennek igazolásul felemlitenünk a folyó évre tervbe vett építkezéseket, amelyek nagy mértékben fognak hozzá járulni városunk csinosodásához.

Ezekről eltekintve, jelen soraink célja két sürgős teendőre irányítani a városi hatóságnak és a képviselőtestületnek a figyelmét.

Első sorban sürgős teendők a városi tisztviselők nyugdíjügyének a rendezése.

Szükséges ez, hogy szakképzett, hivatásuk magaslatán álló tisztviselőket nyerhessünk a jövőben, akiknél a hivatalba lépés alkalmával életkérdés, valjón aggkorukban, munkaképtelen állapotukban részesülnek-e nyugdíjban, vagy sem? Szükséges ez a jelenlegi tisztviselői karra nézve is, amelynek munkedvét csak fokozná annak tudata, hogy munkaképtelenség esetében szolgálati éveiknek arányában nyugdíjat kapnak. De szükséges ez magára a városra nézve is. Mert míg a nyugdíjalap létesítéséhez az illető tisztviselők fizetésük arányában hozzájárulnának: addig ma — nyugdíjalap hiányában — a képviselőtestület kénytelen humanismusból — rend szerint a szolgálati idő arányának megfelelőleg — a munkaképtelen tisztviselőnek nyugdíj helyett kegydíjat adni, amelyhez az illető tisztviselő — munkaképes állapotában — semmivel sem járult s a nyugdíjgyűnek évről-évre való halogatásával azt érhetjük el, hogy a városnak idővel egy csomó kegydíjas tisztviselője lesz, ami bizonyára magára a városra nézve lealázó.

A „Zalamegye“ tárcája.

Szoba ur.

Irta: szentmártoni Darnay Kálmán.

A nap még bujósát játszott a Badacsony tetejéről alánézó oszlopos kastély mögött, rávetve pirosó sugarait a kavicsos hegyszakadéokra, melyet századok óta mélyít záporosó után a magaslattól leömlő víztömeg hőmpölygő árja.

A szemben levő somogyi partnál sirály sebességgel siklik a Balaton vizén egy keskeny jármű, melyet két piros csikos fővárosi regáttista hajt nagy ügyességgel.

Szemben velük a fonyódi fürdőház felől két kis szandolin közeleg: a Galamb és a Hattyu, egymástól alig két méter távolságban haladva.

A belső szandolinban egy szőkefürtű, karesu hölgy ül, a fonyódi fürdővendégek dédelgetett szépe: Turcsányi Lilla; míg a másikban udvarlója: Horváth Gyuszi.

Mind ketten elmerülve nézik a velük szembejövő verseny csónakot, mely szédületes gyorsasággal siklik el mellettük.

Lilla utánuk tekint, a szandolin megbillenik s egyensúlyt veszítve, felfordul a zalai partról jövő hullámvéréstől.

Horváth Gyuszi, a fővárosi orvosnövendék, pár pillanattal megdermedve nézi a veszedelmet, maga előtt látva tehetetlenségét teljes nagyságában. Első pillanatban utána akar ugrani imárottjának, de az élet ösztön visszatartja, nem értve az uszáshoz és szandolinjával igyekezett a fuldokló felé, segélyért kiáltozva a regáttisták után.

Lillát ez alatt jó távolba sodorta a hullám. Szőke fürtje felbomolva uszott a vízszínen, el-el tűnve a hullám

Elmondjuk, hogy a város csekély mérvű megterhelhetése mellett hogyan képzeljük mi a nyugdíjalap létesítését.

Alapját képezné a városi tisztviselők évi járuléka; még pedig a régebbi tisztviselők, hogy eddigi szolgálati idejüket a nyugdíjba be lehessen számítani, a városnál töltött szolgálati idejüknél megfelelő járulékot is fizetnék, amint volt ez a vármegyei tisztviselőknél, amidőn a vármegye törvényhatósági bizottsága a megyei nyugdíjalapot megteremtette. Ezen kívül a város évenként egy állandó összeget venne fel a nyugdíjalap javára évi költségvetésében. Csak a napokban hoztuk a hírt, hogy a nagy gyakorlatér bérbeadása mellett költségvetésünk évenként 1500—1800 frttal fog javulni. Ebből évenként ezer forintot a városi tisztviselők nyugdíjalapjára fordíthatnánk! E kettős forrás s ezeknek kamatai — azt hisszük — kezdetben elegendő nyugdíjalapot képeznének s bizonyos ideig a szükségletet minden fennakadás nélkül fedezhetnék.

Utasítsa tehát a képviselőtestület a városi tanácsot, hogy más városok nyugdíjszabályzatát tanulmányozza s ennek a tanulmányok az alapján készítsen mielőbb részletes javaslatot s azt terjessze be a képviselőtestülethez.

A másik sürgős teendőnk a polgári leányiskola számára alkalmas épület szerzése.

Egyik múlt évi számunkban már kimutattuk, hogy a polgári leányiskola a jelenlegi épületben nem maradhat meg.

Kellő megokolás mellett egyttal kimutattuk, hogy a polgári leányiskola számára elegendő volna — csekély átalakítás mellett — a jelenlegi kisdodova, míg az ovoda számára egy új, az ovoda céljainak megfelelő épületet kellene állítanunk úgy, hogy a jelenlegi két ovoda növendékei egy épületben lennének, még pedig vagy két osztályra — t. i. a kezdők és a haladók osztályára — elkülönítve és beosztva két osztályra, vagy pedig nemi különbség szerint két osztályba beosztva, nem pedig úgy, mint ma napság a humanismus szégyenére, szegény és gazdagok osztályára vannak csoportosítva, amint a szülő a nagyobb vagy kisebb havi tandíjat fizetni tudja és két külön ovodában elkülönítve.

tenger között. Horváth Gyuszi kicsi szandolinjával alig birt az ár ellen evezni.

Ezer szerencse, hogy vészkiáltása eljutott a verseny csónakig s a regáttisták megfordulva és kettőzött sebességgel hajtván, a veszedelem színhelyén termettek.

Sólyom Laci a hullámok közé vetette magát és átölelve a fuldokló Lillát, sebes ütemben uszott a csónak felé. Alig tíz perc alatt kikötött szerencsésen a verseny csónak a fonyódi fürdőháznál, messze elhagyva Horváth Gyuszi szandolinját.

A fürdőzők ijedten tódultak a kikötő-hidra, köztük özv. Turcsányiné is, aki csak most értesült leánya veszedelméről. Ijedtségében még meg sem köszönhette a deli ifjunak egyetlen gyermeke megmentését.

Talán meg is neheztelt volna érte Laczi, ha nem nyer bő kártyát egy meleg kézzorítás- és egy édes pillantásban Lillától.

A verseny csónakot már két hét óta ott himbálja a szél a fonyódi kikötőnél. A két regáttista beállt fürdővendégnek. Azóta Lillát el sem tudják képzelni Sólyom Laci nélkül. Együtt járják Fonyód szerpentin útját, együtt bolyongnak az erdő árnyas útjain, naponként megmászva Kupa vezér földvárát.

Sokan rossz néven veszik Lilla hűtlenségét régi udvarlójához, Horváth Gyuszihoz, a ki kedvéért nyaral Fonyódon. Mások ellenben Lillának adnak igazat, hogy most már élete megmentőjét, Sólyom Laczit, illeti az a kicsiny bársonyos kéz a negyven ezer forint hozománygyal együtt.

Laczi nem volt gazdag fiú, a miniszteri segédfogalmazói fizetés pedig gyengén fedezte nagyuri életmódját. Így erősen tartotta szép aranyhalát, melyet a Balaton hullámaiból halászott ki. Ugy érezte magát, mint a verseny istálló tulajdonosa, aki lovaira ölte összes vagyonát, és az utolsó verseny lovával Derbyt nyer.

A polgári leányiskolának más épületbe való áthelyezése egyik legsürgősebb teendőnk. Szégyen ugyanis a városra nézve, hogy ép a leánytanulók 120—150-en összeszűfolva vannak a mostani épületben.

Addig is, míg az új kisdodovai épület kérdése végleges megoldást nyerne, azon elv alapján, hogy két rossz közül a kisebbet válasszuk, azonnal úgy oldhatnók meg a kérdést, hogy a két intézet helyet cserélne. A polgári leányiskola elfoglalná a kisdodovát, míg az ovodások ideiglenesen a polgári leányiskolai épületbe mennének át, 40—50 kis ovodás gyermek jobban elferne ugyanis ideiglenesen ott, mint 120—150 nagyobb, polgári leányiskolai tanuló.

És ezt a változtatást gyorsan és minden költség nélkül megtehetjük. Nem kell hozzá más, mint az illetékes hatóságoknak a jóakarata.

Pár nap alatt városi hatóság és iskolaszék egyetértve, az érdekelt szülőknek teljes megnyugtatósára rendbe hozhatná ezt az évek óta huzódó és mind jobban és nagyobb mértékben elmérgesedő kérdést.

Nem vers, de igaz.

A tüzoltók főparancsnoka üdvözlöi dr. Csák Károlyt.

Köszönöm barátom, hogy a tüzoltó testület iránt meleg érdeklődést mutatsz. Sőt elhiszem, hogy ebben őszinte is vagy.

Azt hittem, hogy minket csak a bruderschaft-ivás vitt barátságba, olyanba, a milyenbe. Most látom, hogy bennünk az érzelmek és eszmék is közösek — némely dologra nézve.

Látom például, hogy mennyire szíveden hordod az emberek ügyét-baját; mennyire fáj neked pl. egy elégett embertársad nyomorusága; milyen nagy haragra gyúlsz, ha a tüzoltók nem tudják teljesen ártalmatlanná tenni a tüzet; milyen erős leckét adsz a tüzoltóknak, hogy jobban teljesítsék kötelességüket és ne hivalkodjanak, ne okoskodjanak ők pl. a zenekar szervezésén, a nóták és táncok rendezésén s többféle hívszavos dolgokon, hanem azon törjék a fejüket önzetlenül, hogy miképpen lehetne egy meggyült házat teljesen sértetlenül megtartani; s ebben benne van végre, hogy kivánođ a humanus testületnek minél jobb és minél előbbi megerősödését.

Az idény végén Sólyom Laci már, mint völegény, együtt utazott haza Lillával a fővárosba. Nagy lakást béreltek és fényesen bebutorozták. Laci szerette a szépet, Lilla a kényelmet és így olyan kedvessé lett az új pár félszke, hogy minden halandó megirigvelte.

A mézeshetek alatt a természet a szalma viskó fiatal lakóinak éppen olyan pazar kézzel szórja a boldogság kincseit, mint a turbékoló szerető párnak, kiket a szív igaz vonzalma kapcsol össze. Sólyom Laci is repezett a boldogságtól, ha ránézett Lillára, kinek vállaira omló szőke hajához oly elragadóan állt a száz rébte szedett rózsaszínű ampir pongyola. Mennyi szív lakozott ebben a csepp teremtésben, kinél edesebben csókolni, forróbban ölelni nem tudott senki.

De minden mulandó az ég alatt. Laci régi szenvedélye utat tör magának a boldogság mezején. Hiába nyújtotta feleje a legszebb virág szerelemtől illatozó koronáját, nem tudta visszatartani. Érezte, hogy idegei el-lustulnak, teste elpuhul, ezt akarta orvosolni.

Egy szép napon ismét felhuzta elfelejtett piros esikos dreszjét, és felesapott újra regáttistának. A vig társaság, a régi cimborák elfeledtették vele Lillát, kit szeretett ugyan, de unatkozott társaságában. Délelőtt hivatalban volt, a délutánt a vizen töltötte, esteit pedig a klubban. Nem maradt egyéb a bánkodó menyecskének a bucsu ölelésnél és olyan futtában adott csóknál, melyet a hivatalból haza térő és a klubba siető férjek osztogatnak. —

A hozomány is oszlott — foszlott. Segítette fogyasztani a csónak, a kártya, a pezsgő egyaránt.

Egy szép napon Lilla azzal lepte meg férjét, hogy takarékoskodniok kell, tehát kiadja vendégszobáját bérbe. — Laci keveset törődött házi dolgaival, hisz az ő igazi otthona már hovápok óta a zöld pázsitos kártya asztal volt, mégis meglepte Lilla takarékoskodása.

Még el is dicsekedett a klubban barátainak, hogy

Na látod, épen ilyen ember vagyok én is. Merő eszményképem vagy ebben a tekintetben. Én sem tudok kacagni a mások szerencsétlenségén s amennyire lehetem, segítségre megyek. — épen ezért álltam be ebbe az önkéntes testületbe önként; a kapaszkodást elítéltem, a hivalkodást utálom, — azért kellett, hogy csaknem erővel tegyenek erre a főparancsnoki polcra, de ez már nem az én bűnöm, hanem azt a menkö nagy lobogós lófauku csakót még maig sem szerettem meg; az önzetlen becsületes komoly munkát becsülöm és szeretem, a nótához és tánchoz nem értek ugyan, de nem haragszom, ha mások vigadnak, — s ezért egy szóval sem ellenzem, még most a te versed után sem, hogy zenekart csináljanak a tüzoltók, ha tudnak; de a kötelesség komoly teljesítését megkívánom másoktól is, — hiszen legközelebb a Fürst Benedek háza égésekor is láthatad, ha ott voltál, mint lármáztam négy óra hosszáig tüzoltó társaimra, s a rendőrökre, hogy vizet hordassanak, sőt a hol nem lett volna jogom, oda is rákiabáltam, a bámuló tömegre, hogy jöjjenek segítségre, mert a te versed szerint is ott a népek ezrei sirtak arcokat elfödve. De segítség csak nem jött, s az egy fedél alatt levő pajta és ház bizony leégett, amint ez történni szokott. A pajtából a lovakat kihozták, a ház nem szakadt be, a butorok megmaradtak, de a szarufák már leégették s „a jajveszékliköz ezreinek” könyvtengerébe a te könyved is belevegült, „kezet tördelve, arcot takarva”...

Szóval látom én, hogy neked is nemesen érző szíved van s a részvétlen lelketlenségen felháborodol. Ezért átvölöllek. S hogy a tüzoltó testületet, melyhez én is tartozom, jobb erőben szeretném látni s utat is mutatsz nekik, hogy ne hivalkodjanak, hanem a tüzet oltás: ezért méltó vagy az elismerésre s a testület nevében köszönetet is mondok neked.

De.

S itt egy kis lélegzetet kell venni.

De — mondom — te a lelketlenséget a tüzoltótestületben látod, s nem az „arcokat elfödő és jajveszékliköz ezreiben”. És a tüzoltókat minden jól szándékú mellett nem hogy erősítenéd, hanem a rossz modoroddal szétugrasztanád. — És ez nem szép tőled. Ebben, ne vedd rossz néven, nagyot botlottál. Én ezt megjegyzem neked, mint öregebb humanista.

Mert mit is csináltál te abban a kritikában? Azt, hogy mikor a piros láng az égbe csapod, s a népek ezrei sirtak arcokat elfödve, a tüzoltókról azt mondtad, hogy „mit ők bánják?” (ugyan nem tudom, hol tanultad ezt a magyar nyelvet?). Nem sokkal kisebb vád, mintha azt mondanád, hogy a tüzoltók gyújtották fel a pajtát. Pellengette állítottad őket. De azért ők nem haragszhatnak. Értsük meg egymást. Csak azt üzenik, hogy erős és hamis a vád. Hibájok van, hogy a kiszakadt tömlőt nem tudták gyorsan bekötözni. De hát hiba van még az iskolázott embereknél is, a többé az ujságszerkesztőknek is.

Hogy tovább ne menjünk, mint felelős szerkesztő, te is csináltál egy rossz verset, pláne költeményt, melyre egy humanus testületet akasztottál fel cégernek s két hónapos ujságodra rá is bélyegeztél. Én ugyan nem hiszem, hogy te irtad volna. Utszéli „Zengeráj”-nak tagjai komponálták ezt. Annyi igaz, hogy sokat kellett fizetniök, hogy izlésesnek tartsd lapodban kinyomatni, hogy politikusi hírlapírói pályádat kupléval és pastillussal kezd meg. Mindegy, akárki írta; az ál írókért te vagy a felelős; minden betűjét magadévá tetted. Ami rossz benne, neked árt, — de aztán tied a dicsőség is.

A legnagyobb dicsőséget ott arattad, ahol a te ujságod publikumát jól megkacagtattad avval, hogy gúny tárgyává tetted a testületet; tudod melyiket? a melyik önkéntesekből áll, akik nem pénzért egyesültek, kik közül most a híres olai tűz alkalmával is három tüzoltó járt az égő pajtában, hogy a lovakat megmentse, egyik ember meg is sebesült. S te ezekről mondogtál hatalmas kupléban, hogy vagy alusznak, vagy a „cepedlit” járkál. No látod, ezzel könnyen elkeserítetted az embert. S nem lehetetlen, hogy az a tüzoltó, ha elolvassa a róla írt gúnyversedet, csúnya következtetésre jut, s azt fogja mondani: ejnye diktum-faktum! hát minket, akik másokért egyesülünk,

azok leckéztetnek az erkölestánból, akik önmagokért szövetkeztek? (föltéve, hogy olvassa lapodnak a többi cikkeit is s föltéve hogy nem találja benne a közügyre nézve előmozdító dolgokat).

Igaz, az a huncfut vers a parancsnokra érte, talán, hogy aluszik. No látod, azt még nem is tudtam, hogy aluszekony ember vagyok. S megvallom naiv létemre nem vagyok hozzászóvka az ilyen „megrovási kalandokhoz” s a fülem is megpirosodott bele, hogy ilyen vesszőfuttatsz velem. De hát ez nem tartozik a közügyre, még szemrehányást sem teszek érte, nemhogy megcáfolnám, pedig tehetném; hanem azon csodálkozom, hogy annak a kuplés lapnak veled egyenlő szövetségesei között vannak kollegáim is (nem tüzoltók), s hogyan kerülhetett ki az ők figyelmüket az igazságtalan támadás! Mert nem hiszem, hogy csak piscus masculusok lennének. Ez inkább bánt, mint az almasság.

Ezt csak mellékesen említettem meg. Maradjunk a komoly tárgynál. Felette sajnálja s csodálkozik ez a vers és a költő, hogy leégett a pajta, s a háznak a fedele, pedig van tüzoltóság. Ti hírlapírók és költők, magatok is azt hiszitek, hogy ha Mózes csak rácsapott a vesszővel a közziklára, s omlott a víz, a mai tüzoltóknak is van olyan csodaeje?

Beszéljünk komolyan. Eltekintve attól, hogy a pajta megmaradt, vagy leégett: tüzoltó testületünk gyenge. Kevés az embere, nincs jól felszerelve, jövedelme alul van az elégségesen, úgy, hogy saját maguk a tüzoltók is gyűtenek a „cepedlizzéssel”: azt hiszed saját magoknak? hogy megszököd érte. Egy tervezetet dolgozott ki a testület, melyet ha végrehajtana a város hatósága, erős testület lenne. De nem hajlja végre s maradunk gyengéknek. Persze ti azt gondoljátok, hogy a parancsnoknak kötelessége tüzoltókat teremteni, lovat és szekeret vásárolni, vagy a kalapjában vizet hordani. Látjátok, nem igen terem a tüzoltó, mert kevesebb az önzetlen, mint az önző ember. Akik vannak, nézd meg csak, jobbára szegény iparos emberek, egyetlen költő sines köztük, azért nem kaphatod versben a feleletet. Mondom, kicsiny az én hatalmam, hogy újja teremsem. Alig egy éve, hogy benne vagyok, s az egész vidéken is csak jövevény vagyok. Nektek kellett volna, hogy jobban hozzáálljatok, autochtonok. Vagy tán régebben nem teremt a vers? Magam tettem egy pár lépést tavaly, felszólítottam egy cikkeskével a közönséget, hogy részínt intellectualis erőnk is legyen, részínt olyanok is, akik nem reflektálnak a közköltésen vásárolt sisakra. Nem szóltatok rá semmit, de hallgatásotokkal azt mondtátok, hogy „A paraszté a dolog, én magyar némes vagyok!” — Nem jöttetek segítségemre, s most kétségbe vagyok esve, hogy egy pajta leégett, s számon kéritek, hogy aludtam-e? Hát nektek kevesebb kötelességetek van, mint nekem, a pajtával szemben?

Hagyj fel barátom, az erkölesi testületek cégezéztésével. Hiszen van elég egyéb tárgy. Nincs a fizetésért dolgozó emberek között kötelesség-mulasztás? Nem találsz te az életben ferdeséget, visszaélést, bűnt? Megtalálad azokban a hibát, akik ügyen dolgoznak másokért? s nem keresed azokban, akik szigorúan tartoznak a felelősséggel.

Vagy ha már annyira a fejbe vetted, hogy a tüzoltóság segíts minden áron, még kupléval is, megmondom én szintén és komolyan, mivel segíthetsz. Mert én már régebb tüzoltó és régebb ujságíró vagyok, mint te.

Vedd elő a pennádat s tanítsd az embereket arra, hogy legyenek jó szomszédok. Akár Fürst Benedeknek hívják őket, akár nem. Itt használhatsz a didaktikában kuplékat is.

Szedd össze minden erődöt, s az embereket rázd fel az indolentiából és a tunyaságból, serkentsd őket részvétre, hogy tűzvesz alkalmával segítsenek embertársaikon, mert az olai tűzkor is hiába mondja a te költeményed, hogy a népek ezrei jajveszékelték, bizony csak bámészkodtak ott, mint iskolás gyermekek a disznópörkölésen.

Embereld meg magadat, s az ujságodban csinálj reklámot — ingyen — arra, hogy csatlakozzanak az önkéntes tüzoltó testülethez minél többen, az előkelő urak is, fogják meg finom kezükkel a csákányt, dugják a szájköcsbe

milyen takarékos lett a felesége. Nem is gondolt arra, hogy most nyújtja a szép Lilla szőke fürtös fejcsékéjét az első bűnös csokra a szoba urnak.

Hogy ez a szoba ur épen Horváth Gyuszi orvosnövendék, arról maga Lilla sem tehet.

Nemzetünk története.

(Salay József: „A magyar nemzet története”. Átdolgozta és újból sajtó alá rendezte dr. Baróti Lajos. Négy kötet. Lampel Róbert (Wodliáer F. és Fiai) kiadása. Ára 30 frt. a Corvinák bekötését utánzó felbontásban 32 frt.

A magyar történetírásnak leggazdagabb aratása a millenium évében volt. Nagy és becses munkák tárják föl nemzetünk dicsőséges múltját; értékes monográfiák egész sorában rajzolódik meg a városok, intézetek és társulatok története. Ebben az ünnepi időben a történeti érdek fokozottabb, mint valaha. Figyelmünk élénkebben fordul a történeti események felé, melyeknek dicsősége újra megdobbantja a szívet, gyásza elborítja lelkünket. De az, amit belőle szereznünk, egyaránt fölemelő és tanulságos. Mert e történet minden momentumában benne rejlik a jelen és a jövő hite, a multba vetett bizalmból sarjadzik a jövő boldogsága, tettekrevalósága.

A millenium évében keletkezett történeti munkák között kiváló hely illel meg Szalay József Magyar Nemzet történetét, melyet teljesen átdolgozott jeles történettudóunk: dr. Baróti Lajos. Szalay munkáját annak idején az akadémia jutalmazta, épen ama kiválóságáért, hogy bár magas tudományos színvonalon áll, mindenkinek érthető és élvezhetően írja meg nemzetünk történetét. Am nagy idő az, mely első megjelenése óta eltelt és épen erre az időre esik történettudományunk hatalmas föllendülése. Számos új monogra-

fia nem egy régi adat hitelességét dönti meg, a történeti kutatások eredményei más világot derítenek valamely momentumra. Stílusának taciturnitása nem ronthatnak az évek, de egy-egy lapja újra irandó volt, hogy a történeti kritika új szempontjainak engedjen helyet. Szóval, alapos átdolgozásra volt szükség. Erre vállalkozott Baróti Lajos. És most, hogy a teljes munka négy testes kötetben előtűnik fekszik, elismerjük, hogy derék munkát végzett. Ez az első egységes, nagy magyar történet. Egyes fejezeteket egészen újra írt, két kötet — az első és a negyedik — egészen az ő műve és az egész munkát egységessé, egyöntetűvé tette. Meglepő élénk, szép stílusa van. Kevés történeti magyar munkát ismerünk, melyet ily gonddal, ily tiszta műpörzán írtak volna meg. És benne is érvényre jut az az uralkodó vonás, mely történeti könyveinket hazaszeretetünk forrásává teszi: lelkesen, szinte rajongó szeretettel megírva oltja szívünkbe történetünk szeretetének érzését.

Az első kötet, Magyarország az Árpád házikihaltáig, hazánk állapotát deríti fel a legrégebb időktől fogva, ahova a történetem szála elvezetnek. Azokról a népekről szól először, akik Árpád honfoglalása előtt a földet birták: kelták és dákok, pannónok és rómaiak, germánok és hunok vándorlásait és itt viselt dolgait beszéli el. A történetíró, mikor a mult e homályos világába behatolt, a történeti kritika tiszta látóüvegén kell, hogy szemlélje a történeti eseményeket. Jól kell, hogy lásson, ha az egykoru följegyzések, a krónikák és iratok utvestőjében el akar igazodni és igazítani. Baróti hazánk őskori állapotáról rajzolt képe tiszta, világos. Különös érdeme, hogy itt is, mint különben a későbbi korszakokban, mindenütt hazánk művelődési állapotát vizsgálásának nagy teret enged. A második kötetben e szempontból igen jól jellemzi a műszerető Anjouk korát, akikkel az olasz renaissance műveltsége vonul be átalakítólag

a piszkos spongyát, hogy a füst megne fojtsa, ne tántorodjanak meg, ha az üszkös gerenda a fejükre hull, ne féltsék fehér arcúikat a korontól, számba se vegyék, ha szakálukba, vagy hajukba kap a láng, ne reszkessenek a házfedelen, s ha izzadt testüket összeöntözik a piszkos, sáros vízzel, ne féljenek a tüdőgyuladástól, s felejtsek el feleségeiket, gyermekeiket, ha ki kell huzni egy malacot a romokból. — Ugy-e, nem épen könnyű munka. De hát a gyengébb urakat csupán a pártoló tagságra buzdítsd, évenként egy-két forintot áldozzon csupán. Jöjjenek a költők is, apraja, nagyja, legalább ide. Gyere te is.

Írj egy fulminans cikket. Írj kettőt. De ne versben. Szóljon egyik a rendőrséghez, hogy kérlelhetlen szigorúsággal kegyesítsd az embereket legalább a vízfordásra s ne túsírd a bámészkodók lábatlankodását. Másik cikked szóljon a városi hatósághoz, hogy a már említett és beadott tervezetet fogadatosítsa s ne kislelkűsködjék. — ...

No, de hát tudjuk, hogy mindezeket te nem teheted meg.

Megtehetsz azért egyet s azt tedd is meg. Az Isten szent szerelmére s a magyar nyelv géniuszára kérlek, ne írj ilyen verset, legalább magyarul elven!

Tereld embereidet is, kérlek, jobb irányba. Meglásd, több hasznát veszed. A mai lelketlen világ nem tudja méltányolni a láng-lelkű és tűzveszes keblű költőket.

Borbély György.

A zalaegerszegi kir. ügyészség 1898-ik évi ügyforgalma és tevékenysége.

Az 1897-ik évről elintézetlenül nem maradt semmi, az 1898-ik évben érkezett 4366 ügydarab; ezen ügydarab valamennyi elintézetett és 1898-ik év végén elintézetlenül nem maradt semmi. —

Följelentés érkezett 756, mely ügyekben 404 közvetlen főtárgyalásra idézés iránti, megszüntetés iránti, áttételi és vád-indítvány tételét; kir. járásbírói ügyekben 1252 indítvány tételét; főtárgyalás tartatott 98 napon 280 ügyben; ítélőhirdetés volt 225, fegyelmi, ügyvédi, közigazgatási, felügyelő bizottsági és erdei felelővitei bírósági tárgyalások száma 33. —

Bűnvizsgálat megindított 404 összesen 629 terhelt ellen; befejeztetett 389 bűnvizsgálat 602 terhelt ellen, maradt az év végén folyamatban az egész törvényszék területén 15 bűnvizsgálat, 27 terhelt ellen; a befejezett bűnvizsgálatok egyúttal érdemleges véghatározatokkal is el lettek a kir. törvényszék által látva. —

Vizsgálati és fellebbezés alatt álló fogoly volt mindössze 168, a kik 6639 napot töltöttek a fogságban; letartóztatva maradt az év végén 4 vizsgálati fogoly és 9 fellebbezés alatt álló fogoly. —

Végül törvényszéki bűntűgy az egész területen az év végén mindössze csak 20 volt folyamatban összesen 30 egyén ellen, de ezek is a fellebbezettek kivételével januári határnapokkal el voltak látva. —

A zalaegerszegi ipartestület közgyűlése.

A zalaegerszegi ipartestület évi rendes közgyűlését Kovács László ipartestületi elnök elnöklété alatt február hó 26-án tartotta az állami elemi iskola egyik földszinti termében.

Elnök a megjelent tagokat üdvözölve, a közgyűlést az alapszabályok értelmében határozatképesnek nyilvánítja s a jegyzőkönyv hitelesítésére Baly Béla és Ugor Sándor testületi tagokat kérte fel.

A tárgysorozat előtt felolvasták az előjárásnak írásbeli jelentését, amely szerint az előjáráság f. évi január 28-án 16 szavazattal az Ujváros utcában levő dr. Zarka Zsigmond-féle házat 4.100 frton megvette, amelyhez kéri a közgyűlésnek utólagos jóváhagyását. Többen hozzá szóltak a házvétel kérdéséhez, míg végre — tekintve, hogy a házvétel a közgyűlés tárgysorozatába nincs felvéve — elhatározták, hogy egy legközelebb tartandó

házában. A Nagy Lajos halálától a mohácsi vészig terjedő korszak Szalay írta történetén egynehány adat helyre igazításán mi változtatást sem tett az átdolgozó; annál többet azonban az első Habsburg történetén, míg végül a bécsi kongresszusra következett idők történetét, tehát a mai Magyarország megalakulását, egészen önállóan írta meg. Ez a rész tudniillik teljesen hiányzott Szalaynál, a halál nagy szeretettel végzett munkája közben szölván el a derék tudóst.

Külön kell szólnunk a Szalay Baróti féle munka illusztrációjáról. Ebben a közel ezerkétszáz képen, mely a négy kötetet ékesíti, műtörténeti emlékek és régiségek egész muzeuma kerül a közönség kezébe. Nagy terve van az egykorú emlékek: pénzek, érmek, pecsétek, ereklyék másolatának; félezer arcképben látjuk azokat, akik a történelmet csinálták: kiváló uralkodók, hadvezérek, államférfiak, költők és azon idegen fejedelmek és személyiségek arcképét, akik történetükre befolyással voltak. Azután megszentelt helyek képét látjuk, ahova valamely, a nemzet sorsára döntő befolyású esemény emléke fűződik: esata-jelenetek, térképfelvételek, írásmaradványok: szóval mind az, amivel a történelem él és fönmaradt. Nagy számmal vannak a műben műmellékletek, hirves történeti festők: Than Mór, Wagner Sándor, Dórá Gusztáv, Székely Bertalan, Lietzer-Mayer Sándor, Piloty Károly, Madarász Viktor, Lotz Károly, Benczur Gyula műveinek másolatai. Inicialék és szövegképek oly nagy számmal vannak itt együtt, mint egyetlen magyar illusztrált munkában sem.

Szóval az, aki Szalay-Baróti munkáját megszerzi, oly könyvet nyer vele, melyben írásban és képen fényesen megismeri ezeréves hazánk történetét.

Róna Béla

rendkívüli közgyűlésen fogják tárgyalni az előjárásnak a házvételre vonatkozó jelentését.

Ez után felolvasták és tudomásul vették az 1898 ik évben tartott rendes közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet.

Az elnöki évi jelentés szerint az ipartestület előjárása a lefolyt évben feladatának megoldásánál mindig a közérdeket s ebben az ipartestület érdekeit tartotta irányadónak. Az előjárás a város területén az összes, gyakorlatilag foglalkozó iparosokat összeírta, melynek eredménye, hogy sok iparos volt, akik birtak ugyan iparigazolvánnyal, de a testületnél bejelentve, illetve felvéve nem voltak s viszont több olyan iparost találtak, akiknek nem volt iparigazolványuk és mégis — mint teljesen jogosultak — ipart őrtek. Ennek fogva az ipartestület megkereste az elsőfokú iparhatóságot, hogy az illető iparosokat az iparigazolvány megszerzésére, valamint a testületbe való belépésre kötelezze. Így történt, hogy a tagok száma 330-ról 370-re emelkedett. — A jelentés szerint az ipartestület 1000 koronáról szóló részjeggyel az Országos Központi Szövetkezetbe tagul belépett. — A helyi és vidéki hatóságoknál elintézték 249 ügydarabot; beszedgődt 108 tanonc, megszünt tanonc lenni 3, felszabadult 58; segédváltozás volt 995, közülök 521 bejelentő, 474 kijelentő. A bejelentő bizottság 7 panaszt tárgyalta, ezek közül beírás uton elintézték 6-ot, végrehajtás végett az illető hatósághoz áttett egyet. Bevétel volt 2.356 frt 08 kr., kiadás 1.161 frt 74 kr., pénztámaradvány 1.194 frt 34 kr. A közgyűlés az elnöki évi jelentést tudomásul vette.

A számvizsgáló bizottság jelentésében a bevételeket és kiadásokat következőleg részletezi: pénztámaradvány 646 frt 14 kr., tagsági díjakból 446 frt 03 kr., beiratási díjakból: a) iparosok után 443 frt 50 kr., b) tanoncszerződések után 216 frt., c) szabadulások után 174 frt; segédek be- és kijelentése után 177 frt 65 kr., munkakönyvek után 7 frt 70 kr., adományokból 59 frt, lakbértérítvény 170 frt, vidéki látmozásból 5 frt 50 kr., nyomtatványokból 15 kr., kamat 10 frt 41 kr., összes bevétel 2.356 08 kr. Kiadások: tisztviselők és szolga 568 frt 97 kr., lakbér 240 frt, iroda szerek és nyomtatványokra 71 frt 06 kr., tüzifára 15 frt 10 kr., tanoncok jutalmazására 59 frt, lapra 4 frt, butorra 9 frt, egyéb kiadások 69 frt 61 kr., elaggott iparosok segélyalapjára 25 frt, mezőgazdasági- és kisipar hitelintézet segélyezésére 100 frt, pénztámaradvány 1.194 frt 34 kr., tagsági hátralékok 240 frt, beiratási hátralék 14 frt, butorok értéke 54 frt, nyomtatványok értéke 15 frt, házbérlővel 15 frt, részvény 100 frt, összesen 1.632 frt 34 kr., hozzá véve az elaggott iparosok segélyalapját 838 frt 46 kr., összesen vagyon 2.470 frt 80 kr., erre teher házbér hátralék 40 frt s így az ipartestület tiszta vagyona 2.430 frt 80 kr. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vette s a testület pénztárnokának a felmentvényt megadta.

Az 1899-ik évi költségvetést az előjárás javaslata nyomán — némi módosítással — következőleg fogadták el: bevétel: 370 tag után tagsági díj 370 frt, 30 új tag után 300 frt, tanoncszerződés után 130 frt, tanonc szabadulás után 130 frt, bejelentés, fejlapok kitöltése, hitelesítés stb., 150 frt, munkakönyv és vidéki látmozás után 12 frt, összesen 1.092 frt. Kiadások: tisztviselők és szolga fizetése 575 frt, lakbér 100 frt, nyomtatvány- és irodai szerekre 40 frt, fűtés és világítás 18 frt, lapokra 10 frt, elaggottak alapjára 15 frt, nem remélt kiadás 30 frt, összesen 798 frt s így remélhető pénztámaradvány 294 frt.

Ezután felolvasták az előjárásnak a nyugdíjintézet létesítése tárgyában kidolgozott részletes jelentését, egyúttal az ipartestület kebelében szervezendő ezen nyugdíjintézetnek alapszabálytervezetét. *Botfy Lajos*, az elsőfokú iparhatóság részéről a közgyűlésen megjelent biztos, lelkes szavakban méltatta ezen nyugdíjintézetnek az iparosok jövőjére nézve nagy fontosságát, kérte a közgyűlést, hogy az előjárás tervezetét fogadják el. A közgyűlés az alapszabálytervezetet változatlanul elfogadta s annak jóváhagyás végett a belügyminiszterhez való felterjesztését elhatározta.

A közgyűlés utolsó tárgyát a választás képezte, melynek eredménye: *Kovács László* elnök; *számvizsgáló bizottsági tagok:* Vörös Gyula, Baly Béla, Lusker János; *előjárásügyi tagok:* Heinze János, Bence György, Domokos Ignác, Dömötör Sándor, Hary Károly, Kaszás Kálmán, Keszly Ferenc, Kummer Gyula, Lendl Orbán, Morandini Román, Nagyffy József, Németh Ferenc, Oszterreicher Samu, Puer József, Puer István, Pfeifer Henrik, Szekeres István, Szalczzer Miksa, Fürst Samu, Varga György, Zambolt Kálmán, Berger Samu, Papp Alajos, Dömötör József; *póttagok:* Pácsay János, Keszly György, Jádó Károly, Pál Ferenc. Végül a testület ügyészévé dr. *Keresztury József* ügyvédet választották meg.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Meghívó. „A zalavármegyei gazdasági egyesület“ 1899. évi március hó 5-én este 6 órakor „igazgató választmányi“, 6-án d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart Zala-Egerszegben, saját helyiségében, melyre a t. tagtárs ur tisztelettel meghívatik. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. A „Festetics szobor bizottság“ előterjesztése a szobor alap gyűjtés mikénti megindításáról. 3. Az egyesületi alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentése. 4. „A sümeg-vidéki“, „keszthelyi“ és „nagygyógyi“ gazdakörök kérvényei, segély kiutalása iránt. 5. Az egyesületi 1893-ik évi számadások megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv előterjesztése. 6. Az 1899. évi egyesületi munkaterv megállapítása és az 1899. évi költségvetés meghatározása. 7. Miniszteri rendeletek és leiratok. 8. Folyó ügyek és netáni indítványok. Kelt Zala-Egerszegben, 1899. évi február hó 25-én. Hertelendy Ferenc sk. egyesületi elnök.

Március 15. A »Zala-egerszegi társaskör«, mint említettük, az idén megünnepli március 15-ét, mely alkalomra a különböző egyleteket, intézeteket és testületeket meghívandó, a következő felhívást bocsátotta ki: Ünnepejünk együtt! Adjunk emléket a multnak, hogy eseményt nyerjünk a jövőtől, mert a ki nem emlékezik a multra, az nem gondol a jövőre s a ki a jövőre nem gondol, az nem méltó a jelenre. A jelen élete és a jövő reménye a multon épül és az emlékezeten. Halál a multnak elfelejtése, örökélet a megemlékezés. Az ünnepélyt a »Korona szálloda« emeleti helyiségeiben t. hó 15-én d. u. 6 órakor az alábbi pontok alatt részletezett hazafias előadásokkal fogja megtartani: 1. »Hymnus« (énekli: Baján Ferenc vezetés alatt ez alkalomra szervezett énekkar). 2. Elnöki megnyitó (tartja: Borbély György). 3. »Talpra magyar« (szavalja: Cs. Péterffy József). 4. Emlék beszéd (tartja: Domokos Sándor). 5. »Kossuth sirja« (énekli: az énekkar). 6. Alkalmi szavaltat (szavalja: Fangler Béla). 7. »Szózat« (énekli: az énekkar). S végül este 8 órakor március 15-ének emlékére s a 48-iki szabadságharc Zala-Egerszeg városában élő bajnokai tiszteletére társasvacsorát rendez. Zala-Egerszeg, 1899. március hó. A zala-egerszegi társaskör — március 15-iki ünnepélyt rendező bizottság.

Nagy-Kanisza város képviselőtestülete február hó 27-én Vécsey Zsigmond polgármester elnöke alatt igen látogatott közgyűlést tartott, amelynek egyedüli tárgyát az egyes bizottságok tagjainak a megválasztása képezte. Megválasztották: a *pénzügyi bizottság tagjaivá:* Gutman Vilmos, Plihal Ferenc, Vidor Samu, Eperjessy Sándor, dr. Löke Emil, Remete Géza, Elek Lipót, dr. Rothschild Samu, Schwarz Gusztáv, Belus Lajos, dr. Rothschild Jakab, dr. Bencik Ferenc, Gaál György, Grünhut Alfréd, Mihalec József, Rosenfeld Adolf, Tripammer Gyula, Bettelheim Siegfried, Miltényi Sándor, Löwinger Ignác, Viola József, Halphen Mór, Cápári Adam, Knausz László, Hirschel Ede; a *legelő-és erdő bizottság tagjaivá:* Gutman Vilmos, Plihal Ferenc, Kállovics László pelva ifju, Abraham Károly, Sebestyén Lajos, Hertelendy Béla, Pálty Lajos, Varga Lajos, Kranicz József, Gáspár Ferenc, Mihalec József, Pländer György, Knausz László, ifj. Steszlin Ferenc, Szmodics László, Simoncsics Antal, Schmid Frigyes, Sommer Sándor, Takács József, öreg Fesselhofer József, ifj. Hegedüs László, Szedlmayer László, Linzer Béla, Stern Sándor, Goldhammer Károly; a *fügyimissziói bizottság tagjaivá:* Tripammer Rezső, Hertelendy Béla, dr. Pachinger Alajos, dr. Bencik Ferenc, Hirschel Ede, Ebenzspanger Leó; a *iskolászéki bizottság tagjaivá:* Mikos Géza, dr. Mayer Ferenc, dr. Tripammer Rezső, Elek Lipót, Remete Géza, Tóth László, dr. Neusidler Antal, Szalay Lajos, Unger Ulmann Elek, Nith Norbert, Simon Gábor, Eperjessy Sándor, Grünhut Henrik, Varga Lajos, Faics Lajos, öreg Steszlin Ferenc, ifj. Hegedüs László, dr. Bencik Ferenc, dr. Rátz Kálmán, Löwy Adolf, Rapoch Gyula, Bun Samu, Sebestyén Lajos, Plander György, Réti Lajos, öreg Hegedüs László, dr. Hauser János, Práger Béla, Plosszer Ignác, Hoffmann Mór, dr. Rothschild Jakab, Knortzer György; a *ipariskolai felügyelő bizottság tagjaivá:* Grünhut Henrik, Hlatkó János, dr. Rothschild Jakab, Miltényi Sándor, Goldhammer Károly, Bun Samu, Keller Ignác, Saller Lajos, Sedlmayer László, Varga János, Samu József, Halvax Frigyes; a *számvizsgáló bizottság tagjaivá:* Réti Lajos, Knortzer György, Szalay Lajos, Reinitz József, Stolcer Gusztáv, ifj. Hegedüs László, Singer Samu, Szedlmayer László, Lendvai Samu, Bun Samu; a *közegészségügyi bizottság tagjaivá:* Dr. Szabó Zsigmond, dr. Pachinger Alajos, Kállovics László babos, dr. Neumann Ede, Práger Béla, dr. Szekeres József, dr. Blau Simon, Maar Nándor, Hütter Lajos, Bun Samu, Résegy György, dr. Gerő József, Belus Lajos, Seregély Dezső, Nith Norbert, dr. Rátz Kálmán, dr. Szigethy Károly, dr. Stolcer Henrik, dr. Mayer Ferenc, dr. Ollop Mór, Reich Gyula, dr. Bartha Gyula, Stepanek Albert, dr. Goda Lipót, Bartos Géza; a *kisdednevelésügyi felügyelő bizottság tagjaivá:* Eperjessy Sándor, Plihal Ferenc, Blau Lajos, Varga Lajos, dr. Rothschild Jakab; a *pénztárvizsgáló bizottság tagjaivá:* ifj. Fesselhofer Lajos, Eperjessy Gábor, Varga Lajos, Fischel Lajos; a *kórházi bizottság tagjaivá:* Mikos Géza, dr. Ollop Mór, dr. Szabó Zsigmond, Tóth László, Eperjessy Gábor, dr. Schwartz Adolf, Tripammer Gyula, Reinitz Lajos, dr. Rátz Kálmán, dr. Szigethy Károly, Rothschild Albert, Hertelendy Béla; az *épitési bizottság tagjaivá:* Gutman Vilmos, Mikos Géza, Szívós Imre, Knortzer György, Vidor Samu, Eperjessy Sándor, dr. Löke Emil, Plosszer Ignác, Unger Ulmann Elek, Morandini Román, Kiss Ferus József, Ebenzspanger Leó, Pálty Alajos, Stern Sándor, Hirschel Ede, Aczél Pál, Sommer Náthán, Saller Lajos, Varga János, dr. Szigethy Károly, Kranicz József, Halvax Frigyes, Kállovics pelva László ifj, Sartori Oszkár, Krippel József; a *jogügyi bizottság tagjaivá:* Remete Géza, Tóth László, Simon Gábor, Gózon Sándor, dr. Schwarz Adolf, dr. Fried Ödön, dr. Brod Tivadár, Rapoch Gyula, dr. Hauser János, dr. Tuboly Gyula; *áraszéki pótúlnökökké:* Szalay Lajos, Grünhut Fülöp, Löwinger Ignác, dr. Fried Ödön, dr. Ollop Mór, dr. Tripammer Rezső, Varga Lajos, dr. Fábion Zsigmond, ifj. Samu József, ifj. Fesselhofer József; a *városi nyugdíjat kezelő választmány tagjaivá:* Plihal Ferenc, dr. Löke Emil, Faics Lajos, Reinitz József; az *esküdtöket ősszeíró bizottság tagjaivá:* Viola József, Ebenzspanger Leó.

Aranymise. Szabó Károly Esztergom-egyházmegyei nyugalmazott lelkész, aki már negyedszázada városunkban van, mint e város szülötte, nyugalomban, mint értesülünk, a folyó évben üli meg áldozásának ötven éves jubileumát.

Sümegh város képviselő testületi gyűlésének első tárgyát a város adósságainak konvertálása képezte volna, azonban a tagok a törvényben előírt számmal nem jelentek meg s így a tárgyat újabb gyűlésre tűzték ki, amikor a az előjárásnak kötelezősége tette, hogy a város jelenlegi adósságairól részletes kimutatást készítsen. — A képviselő testület tudomásul vette, hogy a vásárlást 1.218 frtért Novák Zsigmond vette bérbe. — A

vármegye részéről visszaküldött 1899-ik évi költségvetésnek kiigazítását s jóváhagyás végett felterjesztését elhatározták. — A városi számadások megvizsgálásával Scheiber József, Németh Lajos, Ereki István, Barkóczy Károly és Mojzer József képviselőkkel álló bizottságot bízták meg. — Eitner Zsigmond képviselő kérte a képviselőtestület beleegyezését, hogy a harasztan a közénre nézve a bányakapitányság engedelmét a próbakutatásra kieszakölhesse és a kutatást saját költségén megtéthesse, viszont csak azt köve ki, hogy siker esetén a bányászatra való engedelem megadásánál hasonló feltételek mellett öt elsőbbség illesse. A közgyűlés az ajánlatot örömmel fogadta, az engedély megadását azonban a legközelebbi gyűlésre halasztotta. Az utca, gyalogjárók rendezése tárgyában szabályrendelet — tervezet készítésével a közgyűlés dr. Lukonich Gábor, Ereki István, Németh Lajos, Pozsonyi József és Vid Lajos képviselőkkel álló — bizottságot bízták meg.

Megyebizottsági tagok választása. A vármegye törvényhatósági bizottságának február hóban tartott ülésén hozott határozat értelmében az alsó-lendvai választó kerületben az első ízben az igazoló választmány által megsemmisített választás helyett az új választás *Hajós Mihály* elnöke alatt február hó 26-án volt, amelyen *Fuss Nándor* alsó-lendvai gyógyszerész, *Házy János* zala-egerszegi segédlelkész, dr. *Jósa Fábion* alsó-lendvai orvost és *Kláfli Mihály* alsó-lendvai segédlelkész választották meg megyebizottsági tagoknak.

Tapolca város képviselő testülete az 1898-ik évi közszéki számadások tárgyában gyűlést *Hertelendy Ferencnek*, mint a törvényhatósági bizottság által kiküldött elnöknek, elnöke alatt tartotta. A számadást előzőleg egy bizottság tételtől — tétellel megvizsgálta, melynek eredményéhez képest a felmentvény megadását hozta javaslatba, amit a közgyűlés meg is adott. — Ezután Hertelendy Ferenc ismertette kellő részletességgel a balatonparti vasút ügyét; tudatta, hogy valamint rendben van a Veszprém—Tapolcai vasútügy, úgy elvileg rendben van a Keszthely—Tapolcai vasutnak is az ügye és ha a még hiányzó törzsrészeket jegyzik, valóvá válik a vasuti összeköttetés Keszthely és Tapolca között. Egyúttal tudatta, hogy amint a belügyminiszteriumtól és a kereskedelemügyi miniszteriumtól a köztöltés határozat megérkezik a vármegyéhez, azonnal Keszthelyen vagy Tapolcán az összes érdekelttség bevonásával egy nagygyűlést fog tartani. — A képviselőtestület örömmel vette tudomásul a felvilágosítást és eljénzessel fejezte ki köszönetét a vidék érdekében oly önzetlenül fáradozó férfi irányában.

Kitüntetés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által Budapesten a Tattersal telepen rendezett tenyészállatvásár alkalmával a vásár megbírálására kiküldött jury működését február 25-én fejezte be. Vármegyénkbeli a fésűgyapjas juhok csoportjában a 100 koronás I-ső kosdíjat Skublics Sándorné örökösei kapták; ugyanők nyerték el a 40 koronás második anyadíjat is. A fésűgyapjas juhok csoportjában elismerő oklevelet kapott a keszthelyi gazdasági tanintézet kiállítására.

Kaszinó estély. A zala-egerszegi kaszinó f. hó 11-én a tagok, valamint azok családtagjai és vendégi részére estélyt fog tartani.

Népies gazdasági vándortanítások. A vármegyénk területén a földmivélsügyi miniszterium intézkedése folytán az 1898-ik évben megtartott népies gazdasági vándortanításokról Orosz Pál, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület titkára, legközelebb tett a miniszterhez jelentést, amely szerint vármegyénk területén 154 községben 623 előadást tartottak; a hallgatók száma 16.820 volt. Mivel azonban egyes előadók csak általánosságban tettek jelentést a hallgatók száma számáról, az 18.000-re tehető. A 623 előadást 23 néptanító és egy állatorvos tartotta; azonoskivá a perlakijárás főszolgabirtija tartott egy előadást. Az előadások anyaga leginkább szőlészet, gyümölcsfa nevelés és nemelés, mezőgazdaság, állattenyésztés, állati járványok, méh tenyésztés köréből volt, itt-ott a törvények ismertetése is előfordult. Az eredmény elég fényesnek mondható s a köznép általában örömmel és hálával fogadta a miniszternek a vándortanítás elrendelése tárgyában tett intézkedését, sőt egyes községek feliraltig is kifejezték köszönetüket és hálájukat. A vándortanítások költségeire a miniszter a Zalamegyei Gazdasági Egyesülethez két ízben összesen 2.200 frtot utalványozott ki. Tekintve, hogy vármegyénkben a nép általában készséggel vett részt az előadásokon; a földmivélsügyi miniszter a vándortanítások utján nagy mértékben emelendi a köznép gazdasági kedvét s így a befektetés a közel jövőben megfogja teremni óhajtott üdvös gyümölcsét.

Iparfelügyelő kinevezése. A kereskedelemügyi miniszter tudatta a törvényhatóságokkal az 1899-ik évre megbízott iparfelügyelők névsorát. A fő felügyelettel a miniszter dr. Békessy Sándort bíztá meg; központi szolgálatot teljesítenek Magyarits Agoston, dr. Moldoványi István és Szabó Lajos. Pozsony, Nyitra, Trencsény, Türcöz, Sopron, Moson, Vas- és Zalavármegyék területén az iparfelügyelő Péterffy Zoltán Pozsony székhellyel.

Hymen Ujlaky Béla andráshidai körjegyző jegyet váltott *Gundy Gabrika* kisasszonnyal, Gundy Antal somogy-karádi birtokos leányával.

Kötő este. A lezajlott téli évadban Sümegh hölgy társadalmát a játékony célu kötetesték szórakoztatták, melyek évek óta nagy kedveltségnek örvendenek. A kötő este felolvasással, szavaltokkal és zene előadásokkal szokott egybe köve lenni. A szokottnál nagyobb szabású és rendkívül sikerült estét rendezett házában dr. Bárdi Györgyné folyó hó 1-én. Dr. Kelleman Károlyné sok tapot aratott „Oh ezek a férfiak“ című monológgal. Zajos tetszésbe részesült dr. Bárdi Györgyné és Dr. Kelleman Károlyné által irt és elnekel humoros kuple, a tásaság jelenlevő hölgy tagjaira. Az estély fénypontját a két előkép csoport képezte. Az első kép az *apáca eskünye* volt, melyben Szidany Emica és Vértési nővérek, mint angyalok, vettek részt. A másik nagy jelmez csoport görög-tüzfény mellett igazán remek látványt nyújtott.

Luiszer Linkánál, mint Reklám hölgy, bizonyosan még nem akadt bájosabb hirdetője a „Kaldont”-nak. Bozó Ilona, az előképes levelező lap, tetszés aratott ügyes-kosztümjével. Nagyon szépek voltak Király Gizike (Kéknefelejt), Kovács Elvira (tirolai leányok citorával). Kézről kére adták a kis Eitner Margitkát nárcis jelmezében. Osztatlan tetszésben részesült Mayer Istvánné zene-kosztümje, mely hang és zenejegyekkel volt ékítve. Mojzer Magda (éjjeli csillag), dr. Kellemen Károlyné (gigerti), Sziidnay Antalné (magyar menyecske) szép jelenségek voltak. E jelmez képen is résztvettek Eitner Emerica és Wertesy nővérek, mint angyalok, és a kis Königmajer Ivánka, mint ördög. Az élő képek után a fiatalság táncra perdült, és az igazán szép estének csak a késő este vetett véget. Az eddig tartott 15 kötésten, ének, zongora, melódrama, monolog, szívet feloldással közreműködtek és sok sikert arattak dr. Bardió Györgyné, Vamoscher Józsefné, dr. Kellemen Károlyné, Mojzer Magda, Kovács Elvira, Sümeghi Tivadarné és Wertesy Beláné. A bezáró kötéset f. hó 4-én Darnay Kajetanné elnöknő tartja thea-estével egybekötve. A kötések jótékony célra egybeült összegéről jövőre számolunk el.

Köszönetnyilvánítás. A zala-egerszegi kenyéregylet részére Grosz Győző ur 5 forintot adományozott, a purim ünnep alkalmával 4 álaros bohóc 8 frtot gyűjtött, melyért köszönetet fejezi ki az egyesület elnöke.

A nagy-kanizsai íz. hitközség február hó 26-án tartotta gelsei Gutmann Vilmos hitközségi elnök elnöklété alatt évi rendes közgyűlést, amelyen elsősorban Barta Lajos hitközségi tükör számolt be teljes részletességgel a hitközségben az 1898-ik évben előfordult eseményekről; tüzetes beszámolta hitközség által fentartott iskolákról, a tett alapítványokról, a jótékony célokra fordított összegéről; a pénztári forgalomról, amely szerint az összes bevétel 86.425 frt 67 kr., a kiadás 84.860 frt 82 kr. s így év végén pénztármaradvány 1.564 frt 85 kr. volt. A titkári jelentés tudomásul vétele után megállapították az 1899-ik évi költségelirányzatot. A közgyűlés utolsó tárgyát a választás képezte. Előjárósági tagok lettek három évre: Elek Lipót, Löwinger Ignác, dr. Rotschild Samu, Blau Lajos, Rotschild Albert, Bachrach Gyula, Wittenberg Ignác, Stern I. Mór, Hirschl Ede; 2 évre Löwi Ödön, Strem Vilmos. Számvizsgáló bizottsági tagok lettek: Heltai József, Beck Miksa, Strem Tivadar, W. Samu és Sattler József.

Kinevezés és átnevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Erczy Jolán* gánicsai állami elemi iskolai tanítónő jelen minőségében a bakcsi állami elemi iskolához áthelyezte és *Feketéné Némethy Ilona* okleveles tanítónőt a gánicsai állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte. — A zala-egerszegi kir. pénzügyigazgatóság *Kétszery Géza* keszthelyi lakos tőgymnasiumot végzett tanult a keszthelyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Ejegyzés. Szalay János nemes-dömölki földbirtokos mult hó 28-án eljegyezte Csabrendeken *Németh Annus* kisasszonyt.

Alakuló gyűlés. A zala-egerszegi ipartestület ujonan választott előjárósága f. hó 2-án tartotta alakuló gyűlését *Kovács László* testületi elnök elnöklété alatt saját helyiségében. Az alakuló gyűlésen az elsőfokú iparhatóságot *Botfy Lajos* polgármester képviselte. Az előjáróság az ipartestület alelnökévé *Dömötör Sándort*, jegyzőjévé *Klosovszky Ernőt* és pénztárnokul *Puer Istvánt* választotta meg. Végül elhatározták, hogy f. hó 12-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében *rendkívüli közgyűlést* tartanak, amelynek egyedüli tárgyát elnöki előterjesztés képezi a testület részére megvásárolt ingatlan jóváhagyása tárgyában.

Hangverseny. A nagy-kanizsai kereskedő ifjak egylete f. hó 11-én hangversenyt rendez, amelyen közreműködésre sikerült az egyesületnek megnyerni *Bell Lolát*, a bécsi udvari opera elsőrangú művésznőjét.

Milleniumi népiskolák. A millenárius elemi iskolák közül a vallás- és közoktatásügyi miniszter az elmúlt 1898-ik évben 134-et szervezett, amelyek közül 57-et tisztán magyar, 77-et pedig vegyes és nemzetiségű lakóssal bíró községben állított fel. A 138 községben 161 iskola szerveztek, melyek közül 28 fiú-, 27 leány- és 106 vegyes népiskola. E 161 iskola közül az 1898-ik évben tényleg megnyitott 72, a többiek szervezésével már elkészültek; jó részük f. évi január 1-ével nyit meg, míg 45 iskolát szeptemberben nyitnak meg. Vármegyénk területén Baksa, Zánka, Zala-Szent-Gróth és Zala-Mihályfa, mint tiszta magyar községek, kaptak állami elemi iskolát. Vármegyénk a mult 1898-ik évben 23 állami elemi iskolai tanítót kapott.

Sportegyesület alakítása. Alsó-Lendván az ottani sportférfiak körében mozgalom indult meg a kerékpár és egyéb sport együttes művelése céljából sport-egyesület alakítása végett. Ebből a célból *dr. Hajós Kálmán* ügyvéd elnöklété alatt legközelebb értekezletet tartanak, amelyen az egyesület megalakítják. Erre a megalakulásra várják a zala-egerszegi sport-férfiak lerándulását is.

Halálozás. Muszty János földbirtokosnak neje született Büky Zsófia, február hó 26-án 60 éves korában elhunyt Nagy-Kapornakon. Nyugodjék békével!

A kaszinó építés ügye. A zala-egerszegi kaszinó választmány részéről kiküldött bizottság Sztaniszlavszky Adolf bizottsági elnök elnöklété alatt f. hó 1-én tartotta ülését, amelyen felolvasták a nemesi pénztári választmány részéről kiküldött bizottság üléséről felvett jegyzőkönyvet az építkezés tárgyában. A bizottság a nemesi pénztári választmány részéről kiküldött bizottságnak módosításait a részletes tervet elfogadta, kívánja azonban a szellőztető készülék pontos költségvetését, valamint számadatokkal annak kimutatását, valjon központi fűtéssel, vagy kályhák alkalmazása mellett kerül-e többé helyiségek fűtése? Tekintve, hogy a nemesi pénztári választmány részéről kiküldött bizottság az évi bér megállapításánál a befektetési összeg után csak 4¹/₂%-ot számított, azon kívül az adót és a tartozási költséget; az ezen alapon kihozott évi 1100 frt bért a kaszinó választmányára rész-

ről kiküldött bizottság szintén elfogadta s a választmány-nak elfogadásra ajánlja.

A letenyei kaszinó február hó 26-án tartotta dr. Csempe Kálmán elnök elnöklété alatt évi rendes közgyűlést, amelyet egy diszközgyűlés előzött meg, amelyen Erzsébet királyné életnagyságú képét leplezték le ünnepélyesen; a képet Glosz Géza előbb letenyei, jelenleg pedig csurgói takarékpénztári főkönyvelő, akadémiai festő festette; elnök a diszközgyűlésen boldogult királynénról szónoki fordulatokban gazdag beszédben emlékezett meg. — A rendes közgyűlésen beszámolt az elnök az egyesület mult évi működéséről; jelentése szerint a kaszinó vagyona könyvekben és butorokban meghaladja az 1600 frtot. A tisztújítás eredménye: dr. Csempe Kálmán elnök, Kovács Fülöp alelnök, Tóth Béla titkár, Szikossy Aladár háznagy, Freytag Géza pénztárnok, Wesel Manó könyvtárnok. Választmányi tagok: Gyenes Sándor, Tamás Ádám, Schmidt János, Kaposy Antal, Österreicher József. Póttagok: Keszler Géza és Bayer Izidor. Számvizsgálók: Csiba Gábor, Jánosi József.

Fogyasztási szövetkezet alakítása. A pacsai gazdakör február hó 26-án Pacsán a nagyvendéglőben népes gyűlést tartott, amelynek célja volt a gazdakör kebelében egy fogyasztási szövetkezet alakítása. Koller István, a gazdakör tagja, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület első alelnöke, a szép számban megjelent tagokat melegen üdvözölve, lelkes szavakban tömörülésre és összetartásra buzdította a gazdakör tagjait és egy fogyasztási szövetkezet alakítását a legmelegebben ajánlotta. A megjelentek az indítványt általános helyesléssel fogadták, a szövetkezet létesítését elhatározták, egyúttal a Grunner Lajos gazdaköri jegyző részéről előterjesztett alapszabály-tervezetet elfogadták, s a kibocsátott iveken az aláírt megkezdették úgy, hogy azonnal kétszáznál több üzletrészt jegyeztek, minek folytán a gyűlés vezetésére felkért Koller István elnök a szövetkezet megalakítását határozatilag kimondotta. Az alakuló gyűlés befejezése után Tuss Antal, a tapolcai vincellérskola jeles képzettségű igazgatója, a szőlők felújításáról tartott a gazdakör tagjainak tanulságos előadást.

A zala-egerszegi önkényes tüzoltó-egylet 1899. évi március 19-én délután 2 órakor az elemi iskola helyiségében rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés felolvasása. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Tiszviselők választása. 4. Költségvetés megállapítása. 5. Egyleti orvos megválasztása. 6. Esetleges indítványok tárgyalása. A mennyiben a közgyűlés nem leend határozatképes, az 1899. évi március hó 25-én újabb közgyűlés fog tartatni, mely közgyűlés tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, határozatképes lesz.

A tapolcai iparos ifjak önképző köre dr. Mányóky Gyöla elnök elnöklété alatt tartotta évi rendes közgyűlését. A felolvasott jelentések szerint a kör szépen gyarapodott; van 167 kötetből álló könyvtára, 151 frtot képviselnek ingóságai; pénztári maradványul 1899-re 30 frt 66 krt vitt át. Elhatározták az alapszabályok módosítását s ebből a célból egy bizottságnak a kiküldését, valamint március 15-én a megünneplését. A választás eredménye: dr. Mányóky Gyula elnök, Takács Sándor alelnök, Pollák Emil jegyző, Kocz József pénztárnok, László Dávid ellenőr, Bódai Sándor háznagy, Domaniszky Sándor könyvtárnok; Gutmann Sándor, Steiner Miksa és Tuczakovics Mihály számvizsgáló bizottsági tagok. Választmányi tagok: Bácsy Lajos, Balog Lajos, Gvardián Károly, Nebl Adolf, Harsányi Vilmos, Fülöp Nándor, Pirity József, Pinter Kálmán, Breier Hermán, Schvarcz Sándor.

Ejegyzés. Balog Mór zala-egerszegi lakos eljegyezte Krausz Fülöp leányát Katiczát, szintén Zala-Egerszegről.

Tanulmányi kirándulás. A zala-egerszegi felső kereskedelmi iskola husvétii tanulmányútjában 18 növendék vesz részt saját költségén, míg a gyűjtött pénzösszegeből 15 tanuló részint egész, részint nagybörművű segélyt kap s így összesen 33 ifju fog elutazni; a tantestület részéről a tanulmányutot a felügyeletet Balassa Benő és Schmidt József tanárok fogják teljesíteni. A tanulmányi utba felvették újabban Velencez meglekintését is, ahova Triestből hajón fognak menni.

A betegsegélyző pénztár mult évi bevétel és vagyonkimutatása. A zala-egerszegi betegsegélyző pénztár 1898. évi pénztárforgalmi kimutatása: *bevétel:* pénztár maradvány 1897-ről 1.771 kor. 39 fl., tagsági díjakból 15.404 k. 08 fl., beiratai díj 3 k., pénzbírság 50 kr., kamat 6 k. 82 fl., tagkönyv 10 k. 80 fl., összesen 17.246 k. 09 fl.; *kiadás:* nyomtatványra 313 k. 60 fl., felszerelésre 14 k., kezelési költség 3.178 k. 44 fl., táppénzekre 3.418 k. 25 fl., fürdőre 12 k. 80 fl., temetkezésre 162 k. 80 fl., kózházra 1.434 k. 46 fl., gyógyszerre 3.640 k. 50 fl., orvosa 2.780 k. 58 fl., bizalmi férfiakra 682 k. 36 fl., házberre 160 k., a vármegyének tartozás törlesztésére 250 k., pénzmaradvány 1.198 k. 30 fl., összesen 17.246 k. 09 fl., *Mérlegszámla: Vagyon:* pénzmaradvány 1.198 k. 30 fl., felszerelés 336 k. 62 fl., posta chepue számlán 200 k., tagsági díjhátralok 15.614 k. 90 fl., tartalékalap 5.606 k. 12 fl., összesen 22.955 k. 94 fl. *Teher:* a vármegyének 250 k., kózházi számlára 3.867 k. 58 fl., orvosok tiszteletdíjára 2.049 k., gyógyszerre 3.010 k. 18 fl., tartalékalap 5.606 k. 12 fl., egyenleg, mint tiszta vagyon 8.173 k. 06 fl., összesen 22.955 k. 94 fl. A mult év végén a pénztárnak 1. 999 tagja volt és pedig Zala-Egerszegen 612, a zala-egerszegi járásban 145, a szent-grothiban 266, a sümegiben 289, a tapolcaiban 142, a keszthelyiben 158, a pacsiban 114, novában 272.

Alapszabály jóváhagyása. A m. kir. belügyminiszter a *tapolcai kereskedő egyesület* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Orvosi választás. A nagy-kanizsai kerületi betegsegélyző pénztárnál a tagok folyton növekedő számánál fogva szükségessé vált egy új orvos választása. A pénztár második orvosul február hó 28-án tartott gyűlésén dr. Hajós Soma gyakorló orvost választotta meg.

Szótörön, hol a multkori feljegyzésünk szerint községi bírónak olyan nehezen akad ember, végre szerencs-

sen sikerült a bíróválasztás, a közbizalom Kovács Józsefet tüntette ki, s ő el is fogadta a községi bíróságot.

Tanitei járásköri közgyűlés. A zalamegyei általános tanitei testület keszthelyi járásköre tavaszi közgyűlését f. hó 15-én tartja Cseresz-Tomajon.

A nagy-kanizsai betegsegélyző egylet Löwinger Ignác elnöklété alatt tartotta 29-ik évi rendes közgyűlést. Az évi jelentés szerint az évi mérleg 28 frt 67 kr. vagyon csökkenést tüntet fel, aminek oka volt a szokatlan magasságra emelkedett betegsegélyezési számla és a gyógyszerzámla, valamint, hogy a pártoló tagok száma fogy. Az év folytán 38 beteg részére 1.012 napi segélyt fizettek, továbbá 300 esetben főnjáró betegek díjtalan gyógykezelésben részesültek és ingyen gyógyszert kaptak; a gyógyszerzámla számla 285 frt 97 krt tett ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a választást következőleg ejtette meg: Löwinger Ignác elnök, Saller Lajos és Weiszberger Zsigmond alelnök. Választmányi tagok: Balazsi György, Bartos Géza, Fürst Sándor, Hild Ferenc, Horváth Mihály, Lenkei Zsigmond, Löwinger Lajos, Munkácsi Nándor, Orning István, Pálfi Sándor, Scherz Rickárd és Zolner János. Egyleti orvos: Augenföld Lipót.

Névmagyarosítás. A m. kir. belügyminiszter *Wachsmann Sándor* Károly tapolcai illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskorú Pál fia vezetéknévénél „*Vajda*”-ra kért átváltóztatását megengedte.

Országos vásár idejének megváltoztatása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy *Szent-Békkála* községben a f. évi mártius hó 27-ére eső országos vásárt ebben az évben kivételesen f. évi március hó 24-én tartsák meg.

Templomrablásról tettünk említést a multkor, mely Szent-Péterur községben történt. Most írjuk, hogy a csendőrség megfogta a tettest Korpics István szubanc személyében, ki a harangozásnál szokott segédkezni s így bejárás volt, s vásott a foga a perselypénzre. Az ifju szentségtörőt följelentették a keszthelyi kir. járásbírószákhoz.

Az útutca nyitására vonatkozólag vesszük a hírt, hogy az ügy pár nappal odább haladt, minthogy a város telekkönyvi kivonatot kíván a helyről s a tervezetnek még egy példányban való elkészítését. Egyúttal azt az örvendetes hírt is jelenthetjük, hogy a városunkban létesítendő villanyvilágítás-társulat egyik tagja Bpestől ajánlkozik vállalkozónak az építésre vonatkozólag, még pedig ránk nézve előnyösebb feltételekkel.

Felgyújtotta a saját házat. Kis-Szigetiben történt a napokban, hogy Krónitz János és Szenté János szomszédok leégtek. Valószínű volt, hogy gyújtogatásból keletkezett a tűz, de a tettes jó darabig ismeretlen maradt. Végre a csendőrség rájött, hogy a gyújtogató maga volt az egyik leégett ember, Szenté János. Törődelmesen bevallotta, hogy haragosa volt a szomszédjának s előbb felgyújtotta saját magát, neki ugyanis kevés kára lehet, mert szegényebb, de a gazdagabb Krónitz szomszédján alaposan bosszút állhat. A haragos Szentét átadták a letenyei kir. járásbírószáknak.

Difteritisz lépett fel Nemes-Apátiban s két gyermeket egymásután elvitt. Bogyay szolgabíró dr. Halász járásorvossal és dr. Thassy Gábor körorvossal azonnal megjelent a helyszínen s megtették a kellő óvintézkedéseket; az iskolát egy hétre megszüntették, a füstölő gőzkazánt kirendelték s a veszedelmes járvány remélhetőleg megszűnik. —

Házosszeomlás. Megrendítő szerencsétlenségnek volt színhelye Bellatine mezőváros és hó 1-én. Weisz Béla ottani vegyeskereskedő tüzelhelyiségét bővíteni akarván, egy, a mennyezetet fenntartott közfalat bontatta le. Munka közben az óvó intézkedések hiányában a mennyezet az egész padlással, kéménnyel együtt menydörgésszerű robajjal bedőlt, s az egész üzlet berendezéssel egyetemben a lebontást végző 2 kőművest maga alá temette úgy, hogy szörnyet haltak. A háznak megmaradt része annyira ingott, hogy a mentésre gondolni sem lehetett s bár a hatóság intézkedése következtében azonnal szakértő jelent meg a hely színen, de a romok eltávolítására a megfelelő állványok beszerzése előtt a szakértő nem vállalkozott, úgy hogy a két szerencsétlenül járt kőműves holttestét még nem sikerült a romok közül kiszabadítani. Minthogy vétkes gondatlanság esete forog fenn, a hatóság a vétkes kiderítése végett a vizsgálatot megindította.

Az Osztr. Elemi Biztosító Résvénytársaság, mely Bécsben 1897-ben nagyiparosok által 4 millió korona teljesen befizetett alapitkóval alakult, működését Magyarországra is kiterjesztette és „*Osztr. Elemi Biztosító Résvénytársaság Magyarországi Főikigazgatósága*” cég alatt Budapesten (V., Sas-utca 14.) képviselőiségét létesített, melynek tagjai *Dr. Mattekovits Sándor val. bels. titk. tanácsos,* a társaság igazgató tanácsosa stb. és *Sebestyén Henrik.* Az új képviselőiség működését már megkezdte és egyelőre a tüzbiztosítási ágazatot kultiválja. A társaság hivatásának tartja, hogy egy a gazdaközönség, mint a gyárak, iparosok és kereskedők érdekeit a biztosítás terén a lehető leghatásosabban felkarolja, mit ugy mérsékelt díjak kiszabásával, mint a károk felvételénél szem előtt tartandó kifogástalan méltányossággal annál is inkább elérni vél, minthogy a társaság s tekintetben más biztosító vállalatokkal szemben semmiféle kötelezettségben nem áll.

Tűz. Február hó 27-én Zala-Szent-Mihályon két tüzetes is volt. Reggel 8 órakor a Skublics Sándorné örökösének gazdaságában ütött ki vgyázatlanság folytán a tűz. Egyik cselédasszony ugyanis az ólak mellé tűzhamut öntött, mitől néhány percre az egész hidassor lángban állott. A község lakóainak és a cselédségnek azonban sikerült a tűz towaterjedését megakadályozni. — Ugyanazon a napon a déli órákban meg Bubb Károly földbirtokosnak a községben kívül álló szerűs kertjében a kazal gyuladt ki s égett el.

Azok a kéregetők. Sok a panasz városunkban az illetékelen kéregetők ellen, akik igazában nem koldusok, hanem iszákos lebzselők, követelők és gorombáskodók, kik ha csak tehetik, lopnak is; ezek az országot beha-

rangoló s magokat szegény iparosoknak ajánló emberek csupa flaszterkoptatók, nagy betyékén járnak s dul belőlük a pálinka és egyéb ital; ide tartoznak a város végén tanuló sátoros cigányok is. Nincs ezektől biztonságban az ember. Ha ki nem elégítjük követeléseiket, káromolják az embert s ha tehetik, lopnak. Hiszen nem is újság, magánál a polgármesternél is megtörtént, hogy mikor a gazda nem volt otthon, a háziakat a legdurvább gorombasággal illette ilyen koldus. Mi már szólunk volt nagyobb cikkben is az ilyen tolvaj uri-koldusokról. Véget kellene vetni ennek a rendetlenségnek. Első sorban is rendőri segítségre van szükségünk. Am méltányolni tudjuk a rendőrséget. A mi igazság igazság. Mindenül nem juthat el. Hogyan is jussunk? Ebben a három kilométer hosszú városban három előjáróval csupán kilenc rendőr van. Fele külső, fele belső szolgálaton. Szabadsága percig sincs egyiknek is. Betegnek sem szabad lenni. A főkapitányi jelentés, melyet alkalmunk volt látni, részletesen kimutatja, hogy a kilenc rendőr nem elégséges s a következő városi közgyűlésen méltánylandó szaporítást kér.

Vakmerő rablás történt Csácon tegnap szombaton virradóra. Kaiser nevű sajtos, ki a bencés rend uradalom tejneműt intézi, a vásáron eladott két tehenet 150 frton s a mondott éjelen két ember zörgetett ajtaján, hogy jöjjen ki, mert »megdöglött a bikája«. A szegény ember ajtót nyit, s az egyik zsvány bemegy s egy rozsdás revolvert szegez a mellének »pézt vagy életet« felszólítással. A megrettent ember előkeresgélte a pénzt s kénytelen volt utolsó krajcárig átadni, avval a biztos tudattal, hogy a bika nem döglött ugyan meg, de a két tehen igazán megdöglött. A zsványoknak egy magas tőrse kün várakozott. A zsvány unneplényes közfoggással távozott. A közfoggas simaságából azt következteti Kaiser sajtos, hogy nem dolgozó ember volt az ő vendége. — Most Gábrriel esendőr-ormester harmadmagával kün van a helyszínen kutatni.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén február hó 26-án: *Veszétség*: Szalapa 1 udvar. *Sertésvész*: Alsó-Lendva 1 udv., Bak 1 udv., Galsa 1 udv., Gyertyános 1 udv., Haláp 1 udv., Keszthely 1 udv., Lenti 3 udv., Nagy-Páli 7 udv., Pókafa 10 udv., Szécsi-Sziget 1 udv., Tófej 1 udv., Zala-Szent-Iván 1 udv., Z.-Erdőd 5 udv., Zsitkócz 1 udvar, összesen 14 község.

Vetőmagvak ara Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten nyers árúért 100 kilónként: *vöröshere* tavali 48—50 frt, idei 54—58 frt; *lucerna* farancia 70—80 frt, magyar 56—62 frt, olasz 58—62 frt; *baltacim* 14—15 frt; *muhar* 5 $\frac{1}{2}$ —6 $\frac{1}{2}$ frt.

Új zeneművek. Rózsavölgyi és Ta es. és kir. udvari zeneműkereskedésében megjelent: Losonczi végromlása; szerző Borzó Miksa 1848/9-iki gömörvármegyei tábori zenekarmester. Zongorára átírta Langer Viktor. Az 1849 évi augusztus 8-án Losonczi városa az oroszok általi feladásának 50 éves évfordulójára. Losonczi városa nemes városi tanácsának ajánlva. Ara 2 korona. A jeles kiadó cég a legszebb 101 külföldi dalnak a közrebocsátásával is magára vonja a zenekedvelő közönség figyelmét, amely most látott napvilágot. Rég ismert, világszerte népszerűségnek örvendő daloknak sikerült átirását találjuk e kötetben együtt, amely ritka gazdagságánál fogva valószínűleg esemény számba megy s egyuttal oly olcsó, hogy bármely zenebarát könnyen megszerezheti. Az érdekes kiadványokból egyelőre csak az első kötet jelent meg s ara 3 korona. Melegen ajánljuk a zongorázók figyelmébe.

Az iráni vallás; Zorvaster. Az iráni első dualistikus vallás, mely két istenséget állít szembe: a jónak és rossznak urát. E vallás részleteiről a legtudósabb kutatás alapján, költői szépségekkel gazdagon ír a Nagy képes Világtörténet 14. füzet. Egy füzeté ára 30 kr., egy köteté 8 frt. Kapható a kiadónál Révai Testvérek irod. int. részv.-társ. (Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Az ország dolga.

Nagyot változott a mult héttől fogva. A miniszterium úgy alakult meg, amint a multkor jeleztük, most tehát ez a képe: miniszterelnök *Szell Kálmán*, a belügyi tárcát Perczel Dező helyett egyelőre szintén ő vezeti, pénzügyminiszter *Lukács László*, földmívelési miniszter *Darányi Ignác*, honvédelmi miniszter br. *Fejérvári Géza*, ő felsége mellett levő m. gróf *Széchenyi Manó*, horvát-szlavon m. *Cseh Ervin*, kereskedelmi m. *Hegedüs Sándor* (Dániel Ernő helyébe), igazságügy m. *Plósz Sándor* (Erdély Sándor helyébe) vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Wlasics Gyula*. Az új miniszteriumot nagy megnyugvással veszi az egész ország s lelkesedéssel a különböző politikai pártok is, főleg az ellenzék, noha a kormány tovább is a szabadelvű programmal delgozik, de új irányzattal. Az új miniszterelnök hatalmas programbeszédjében erősen hangsúlyozta, hogy: *jog, törvény és igazság* lesz vezére és sarkalója a pályán. Azonnal vissza is lépett a szabadelvű pártba a mult hetekben félreállt Szilágyiak, Csákyak, Andrásnyak nagy csoportja. Nemesak, hanem megtörtént az emlegetett *fuzió* is. Apponyi nagy nemzeti pártja egyesült a kormányt támogató szabadelvű párttal. Mert egy alapon állanak és már egy irányban haladnak. A hetnek ez a legnagyobb eseménye. A belépést megelőzőleg f. hó 2-án tartották a nemzeti párti képviselők nagy értekezletüket, amelyen elhatározták az egyesülést s amely gyűlésre a párt vezető férfiak az egész országból meghívták; vármegyénkbeli a gyűlésen jelen voltak dr. Berger Ignác és Bogay Máté országgyűlési képviselőkön kívül: Bezeredy Lajos, dr. Burányi György, Jsoó Ferenc, Koller István, Laubhaimer Oszkár, Skublics Jenő, Ziegler Kálmán. Házelnököknek az országgyűlésen megválasztották Perczel Dező volt belügyminisztert. Aelnökök lettek: Dániel Gábor és Tallián Béla. A szélsőbb ellenzéken elvből ellentzavaznak ugyan, de legkisebb akadályt sem gördítenek a dolgok menetébe. *Megtörtént az indenniti megszavazása* is. Pár uap mulva keresztil meg a főrendiházban s ezzel

vége lesz a törvényen kívüli állapotnak. Az új miniszterelnök az elődjeről maradt provizorium javaslatot elvetette és újat nyújtott be saját formulája szerint, melyben benne vannak ilyen kifejezések: Minthogy... »az önálló vámtérület jog-állapota állott elő... stb. A bank-, vám- és kereskedelmi viszonyokra nézve is... »az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja s e részben minden joga sértetlennek utarad... Az ország nyugalmát most a király böles intézkedésén kívül *Szell Kálmán*nak köszöni mindenki, kit nem lehet méltóbban jellemezni, mint, ha a multkor felemlített életrajzi vonását említtük fel újból, t. i. ő a Deák Ferenc iskolájából került ki.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan gazdálkodjunk?

A mai nehéz gazdasági viszonyok között, amelyek a gazdát nap-nap mellett a legválságosabb helyzetbe sodorják, nem könnyű feladat, úgy gazdálkodni, hogy ama példabeszéd: »jut is, marad is«, érvényre jusson; sőt mi több, ha a minden oldalról nyakunk közé zuduló csapások nem fognak enyhülni, csakhamar eljő az az idő, midőn kimondhatjuk, hogy a gazda jövedelmi forrása teljesen meg van semmisítve.

Itt a sertés vész üti fel tanyáját; amott a marha-állományt tizedeli meg valamely ragályos betegség; majd a gabonafélék számtalan ellenségeivel kell harcot folytatnunk; ismét a burgonya termesésénél mutatkozik akadály; egyszerűen a helyzet, hogy annál rosszabbat már el sem képzelhetünk.

Szabad-e ilyen körülmények között a szerencsés véletlentől várni helyzetünk javulását? Nézhetjük-e tétlenül a pusztító elemek munkáját?

Azt hisszük, e kérdésre minden józanul gondolkodó gazda egyértelműen tagadó választ ad. Eberségre s a legnagyobb ellentállás kifejtésére vagyunk utalva, hogy ennek alapján legalább némileg megoldhassuk azt a kérdést; hogyan gazdálkodjunk?

Lapunk szűk keretében nem terjeszkedhetünk ki mindazon kérdések fejtegetésére, melyek az okszerű gazdasággal összefüggésben vannak; itt csak főbb vonásaiban utalhatunk azon elvekre, melyek a gazdák jövedelmességére, terméseink fokozására és biztosítására befolyást gyakorolhatnak.

Kezdjük a talaj művelésével. Mit tapasztalunk e tekintetben földmiveseinknél? Azt, hogy az a talaj művelés, a melyet ők fogyanatosítanak, tulajdonképen nem is művelés, hanem csak olyan művelés féle. Ki mennek a szántóföldre egy régi, rozoga eke-féle eszközzel, azzal megkarcolják kissé a földet s azt gondolják, hogy ezzel eleget tettek a jónak. Ilyen talajműveléssel ma már nem boldogulhatunk. Jó volt az talán évtizedekkel ez előtt, de ma mit sem ér.

Első és főkéllék, hogy szerezzünk be egy oly ekét, melyet a szántások különböző nemeinél egyaránt sikerrel használhatunk. Ilyen a Sackeke. Ezzel biztosan és nyugodtan dolgozhatunk, s tökéletesen szabályozhatjuk azt úgy melyebb, mint sekélyebb szántásra. Ezen utóbbi eredmény egyike a legnagyobb előnyöknek, mert a növény diszléseinek egy fő előfeltétele az, hogy a részére adandó szántások különböző mélységük legyenek. pl. az ősziék alá feltörjük a tarlót sekélyen, majd adunk egy mély szántást s közvetlen a vetés előtt egy közép mély szántást. Tavaszaknál ezen munkálatokat hasonlóképen végezzük azzal a különbséggel, hogy ha kora tavaszi növényt termelünk, pl. árpát, zabot, akkor a vetőszántás elmarad, s helyette csak egy fogast vagy esetleg extirpátort használunk. Ha ellenben késő tavaszi veteményről van szó pl. burgonya, akkor a szántás ismétlése elkerülhetetlen. Jó termésre csak akkor számíthatunk, ha földünket jól munkáljuk meg, mert a földben levő nyers növényi tápanyag csak akkor alakulhat át felvehető táplálékká a művelés útján a nyers tápanyagokhoz férhető levegő, melegség és nedvesség behatása következtében.

De a talaj megművelése egyedül még nem elég biztosíték a termés sikeréhez. Van még egy másik tényező is, mely befolyását érvényesíti s ez: a tárgya. Jól tudjuk, hogy a növény ép úgy él, mint bármely más szerves lény, akár az ember, akár az állat. Életét csak úgy tarthatja feán, ha kap táplálékot. Elegendő táplálék nélkül életműködése megakad, fejlődésében hátramarad, elesenevész, majd elhal.

Ép azért szükséges növényeink részére az éléskamrát megtölteni, szükséges annál is inkább, mert a folytonos termeléssel mindig el-el veszünk abból egy keveset. Erre a megtöltésre ma már nemesak az istállótrágyát használhatjuk, hanem a műtrágyákat is, vagyis azokat, melyeket többnyire mesterséges uton, gyárilag állítanak elő. Az az eredmény, melyet a műtrágyákkal az ország különböző részein ma már elértek, bátran feljogosít bennünket annak kijelentésére, hogy műtrágyák nélkül gazdálkodni úgyszólván nem is lehet. Aki ismeri, aki tisztában van az istállótrágya hatásával, csak az tudja igazán kellőleg mérlegelni a műtrágyák használatának jogosultságát. A műtrágyákban egy oly anyagot birunk, melyből bármikor, bármennyit és bármilyent a növények szükségletének, kívánalmának megfelelő adhatunk: s a mig egyrészt ez egy igen nagy előnyül hozható fel, addig másrészt az is tény, hogy műtrágyákkal, ha azokat helyesen, okszerűen alkalmazzuk, pl. istállótrágya hiányainak pótlására azzal kapcsolatban, oly eredményeket érhetünk el, minőnek az istállótrágyának egymagábani alkalmazásával soha.

A termelés sikerének harmadik tényezője a vetés. Jó vetőmag s a vetésnek teljes keresztülvitele az, a melyre kellő figyelmet kell fordítani. Gondoskodjunk időnként a vetőmag változtatásáról; mert ha évről-évre

mindig csak ugyanazon magot használjuk szaporításra, igen természetes, hogy az utód mindig silányabb lesz. Vetőmagul mindig a termés legjavát használjuk fel, azt alapos tisztítás s rostálással készítsük elő a vetésre.

Ha az elmondottakon kívül a növények tenyészideje alatti ápolásról sem feledkezünk meg, akkor senki sem vádolhat bennünket azzal, hogy nem iparkodtunk szembe szállani azon nehézségekkel, melyek bennünket a növénytermelés terén kísérhetnek.

A közönség köréből.

Felkértünk a következő sorok közlésére: A napokban néhány fővárosi újság dr. Szegő Hugó, jelenleg csáktornyai kir. adj. bíró legyelemi ügyet ismeretve, neki megyen az egerszegi társadalomnak, lerántja az itteni megyei ifjuságot, mely Szegőt belekergette volna a párbajba. A történet igaz az, hogy dr. Szegő, akkor kir. törv. jegyző, párbajozott egy vármegyei jegyzővel, de egészen más okból, mint a pesti újságok írták, t. i. dr. Szegő kártyaadósságából kifolyó szöváltás miatt. Az a kalap, hecc, melyet szintén elferdítve adtak elő, már a párbaj feltételeinek megállapítása után történt. Ezek kinyilatkoztatására a fővárosi újságok tendenciózus közleményei által kényszerítve érezzük magunkat.

A volt »megyei asztaltársaság« tagjai.

HALOTTKÉMI JELENTÉS.

Városunk területén ez év február havában meghaltak:

1. Horváth József, 1 év. rk. törv.
2. Tikk Józsefné, Hüber Róza, 63 év. rk. m. huszár-ormester neje.
3. Beczók János, 1 $\frac{1}{2}$ év. rk. földműves fia.
4. Hordacsék Dániel, 62 év. rk. nőtlen gépész.
5. Haás Józka, 5 hó. izr. szatós fia.
6. Nagy Gyula, 4 hó. rk. tetlen.
7. Gosztojai József, 96 év. rk. öz. földműves.
8. Fulóp Lajos, 8 hó. rk. közműves fia.
9. Laurencsics Ferenc, 40. év. rk. nős, kertész.
10. Nyul Erzse, 1 év. 4 hó. rk. tetlen.
11. Dömötör Rozália, 40 év. rk. hajadon, eselőd.
12. Kiss Ferenc, 7 nap. rk. földműves fia.
13. Kiss Györgyné, Lapiéz Juli, 63 év. rk. öz.
14. Horváth Ferencné, Kaczor Lujza, 42 év. rk. szőlő-pásztor neje.
15. Kovács Ilona, 1 nap. rk. pósta-szolga gyermeke.

Kelt Zala-Egerszegén, 1899. március 1-én.

Dr. Graner Adólf
városi orvos.

Foulard-selyem 65 krtól

3 fit 35 krg méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes Hemeberg selyem 45 krtól 14 fit 65 krg méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privat-fogyasztóknak póstabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultá al küldenek. Hemeberg G. selyem gyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Nyílt-tér.

Dentist Wellner Gyula múfogászati terme

Zala-Egerszegén. Főter:

Skublics Imre kir. közjegyző úr házában.

Készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait.

Jutányos árak

Írásbeli jótállás!!

!!! Található egész nap !!!

Tisztelet annak, aki tiszteletreméltó!

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenbe, Bécs mellett, 1897. évi augusztus hó 11-én Altonából ezeket írták:

„Körülbeül 70 éves vagyok, és 10 év óta izületi-csúzban szenvedek és aranyeres esomókban és sehohsem találtam segítséget. Csupán az Ön **Wilhelm-féle csúz elleni vértisztító theája** szabadított meg szenvedéseimtől három hét alatt teljesen. Úgy én, valamint a grófné, akinek nyilatkozatát az újságban olvastam, a leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk.

Kiváló tisztelettel

Ackermann Christian tőkepenész

Altonaban, Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerárban.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉSEK.

* Elsőrangú hazai gyártmány. *

Pontos cím:

Gőzcséplők. **Első magyar**

Gazdasági Gépgyár

részvény társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelés megtétele előtt kérjük minden
szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszertű felvilágosítással díjmentesen szol-
gálunk.

Szezásvágók Morzsolók.

Több mint 50 év óta
sikeresen használtatik

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle
gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket
és
májfoltokat,
valamint az összes
bőrtisztítálatlan-
ságokat

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni-rizspor 3 színben	50 kr. 1 frt.
1 doboz képszapta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Házlebontás miatt

üzletemet március hóban a pénzügyi palota előtti
bódéba helyezem át, hol raktárom elárúsítását
mélyen leszállított áron

tovább folytatom.

Kiváló tisztelettel

Schütz Sándor

Zala-Egerszegen.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 17 év óta áll

fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia, és Németország részére. Nemesfaállománya ezuttal 500.000 db; vadonállománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rondelének küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a

homoki szőlőtelepítőknek kincses háza

azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy túlságosan kővértett talajban állították elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházi hírneves telepítői voltak. Úgy magasderék, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sortak díra 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fenti gyümölcsfajokból tabulárités folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krt, melyek gazdag

gyökerzetükkel fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökerzetű vadonok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czepléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

HOFF maláta-készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, meli és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknál legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már régebbi idő óta használok az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészségét.

Böger, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János

sűrített maláta kivonata.

Tüdőbajoknál, gégehurtnál, ugyanint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 2/2 zacskó maláta kivonatot mell cukorkát.

Fischer G. őrnagy, N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénységénél, idegességénél, almatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb, a mit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkóránál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolai orvos, Triebel.

Hoff János

maláta-kivonat mell cukorkái.

Köhögésnél, rekedtségénél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utóéletlen hatása. A valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta kivonat mell-cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.

Zeditz-Neukirch lovag, Waldenburg. Cukorkái feleségem köhögésén és asthmatikus bántalmain kitűnően segítettek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár ZALA-EGERSZEGEN: Kaszter Sándor, özv. Unger Domonkosné gyógyszeráraitában; Gyarmati Vilmos, Weisz Jónás unokaöccse, Ján Ferenc csemege és fűszerkereskedéseiben.

Magyarországi kizárólagos főraktár: Török József gyógyszerára Budapest, Király-utca 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Műmalom bérbeadás.

Az ollári urodalomhoz tartozó, Zala-
Istvádon ZALA-folyón levő turbinás, öt
kőre járó, henger székkel felszerelt

műmalom

ez évi október 1-től kezdődőleg hosszabb
időre haszonbérbe kiadó. — Bővebb
felvilágosítást ad SZILY DEZSŐ. Utolsó-
posta és vasut állomás Ollár.

Hotel „NÁDOR” szálloda

Budapest, IV. Várház-körút 2.

A központi vásárcsarnok főbejáratával szemben
a Ferencz-József-híd mellett.

I. rangú szálloda; kilátás a Dunára. Szobák 1 frrtől
feljebb világítás és kiszolgálással együtt.

Figyelemztetés. Az utazó közönség becses tudomása-
ra hozzuk, hogy szállodánkhoz a
kelenföldi állomástól közvetlen összeköttetés
a városi villamos vasutal 10 kr-ért elérhető,
úgy, hogy a vasuti jegyek csak a kelenföldi
állomásig váltandók. — Kiszállítás a szálloda
kapuja előtt és ezáltal az utazó időt és pénzt
takarít, mert ugyanazon vonattal 30 perccel
előbb érkezik szállodánkhoz, mint a köz-
ponti állomásra.

Kiváló tisztelettel

Holstein testvérek.

Amerikai szőlővessző eladás.

Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság
1898. évi terméséből teljesen fajtiszta,
kitűnően érett, egészséges, jégveréstől mentes,
I. és II.-od osztályú sima amerikai szőlő-
vesszők kerülnek eladásra különösen nagy
mennyiségben a következő fajokból:

**Riparia Portalis, Rupestris Monticola,
Rupestris Metalika, Solonis.** — Kisebb
mennyiségben különböző francia hibridek.

Az árakra és feltételekre bővebb fel-
világosítást ad:

az országos szőlőoltványtelep részvény-
társaság igazgatósága

Aradon

Csanádi palota.

Hirdetmény.

Biczó János urod. erdőőr eskübizo-
nyítványa elveszett. Kéretik a megtaláló,
hogy azt ZALA-SZENT-GRÓTRA alólírott
kezeihez juttatni sziveskedjék.

PAÁL VIKTOR

urod. számtartó.

SZŐLŐ BÉRBEADÁS.

Alulírott, mint elhalt Kovács Klára aszony-
ság hagyatékának gondnoka, közhírré teszem,
hogy a hagyatékhoz tartozó, a Bessenői ha-
tárban levő,

lukahegyi szőlőbirtokot

1899. évi március hó 5-én délután 2 óra-
kor a helyszínen újból egy évre, a már lé-
tező szerződés értelmében kiadom olyképp,
hogy a bérbe vevő az árverés alkalmával le-
ított bérleti összeg felét azonnal a helyszínen
köteles lefizetni, míg a másik felét 1899. évi
szeptember hó 24-én.

Figyelemztetem a bérbe venni akarókat,
hogy a helyszínen az árverés megkezdése előtt,
a volt szerződés felolvasása után a többet íg-
rőnek a birtokot kiadom a szerződés szigorú
megtartásának kötelezettsége mellett.

Zala-Egerszeg, 1898. február 21-én.

PACZONAY SÁNDOR

gondnok.

Hirdetmény.

ZALA-LÖVŐ és ZALA-MINDSZENT
községben néhai *Paukovic Mihály* örökö-
sei tulajdonát tevő, mintegy **40-45**
hold ingatlan birtok, valamint a
**zala-lövői nagy korcsma mel-
lék épületeivel** 1899. évi március
hó 28-an délelőtt 9 órakor Zala-Lövő
község elöljáróinak közbejötté mellett a
fentebb jelzett nagy korcsma helyiségében
önkéntes próba árverésen a legmagasabb
vételtart beígérőnek el fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy a korcsma épü-
let és tartozékai a birtoktól elkülönítve,
— nemkülönbben a birtokok parcellázva
is eladatnak. —

Az árverési feltételek az árverésre
kítűzött helyen az árverést megelőzőleg
betekintethők. —

Zala-Lövő, 1899. február hó.

Simon József

magán gyám.

Elveszett

egy kis arany lánc követ-
kező jou-joukkal: egy arany
pecsét gyűrű S. G. betűkkel
kék kőben, — egy kis arany sziv
— nyitható; s még két más
aprósággal. Becsületesen megta-
láló 5 frrt jutalomban részesül.

Skublics Jenőné.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal
együtt járó, kiállhatatlan »börviszketeg« jótállás mellett
gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találnak, a
»Dr. Hebra sömörirtó«-ja. Külső használatra való, nem ár-
talmos. Ára 6 frrt o. é. vám- és postadíjmentesen
(levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral több. Kapható St.-
Marien-Droguerie Danzig. (Deutschland).

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai,

ezelőtt általános labdaccai név alatt: mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik
betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat észszeresen nem bizonyították volna.

Ertizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek öröndenek és alig van család, melyben ezen kitűnő
házi-szerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdaccai házi-szerül ajánlottak minden oly bajoknak,
melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértelenségek, aranyér,
béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az
abból eredő bajoknak is: így sápkórtnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen
hatnak, hogy a legesélyesebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek
által is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a Pserhofer J.-féle az »arany birodalmi almához« címzett gyógy-
szertárban Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdaccai tartalmazó
doboz ára 2 frrt. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frrt 05 krba kerül. Az összeg előzetes beiktatás nélkül
bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frrt 25 kr., 2 csomag 2 frrt 30 kr., 3 csomag 3 frrt 35 kr., 4 csomag 4 frrt 40 kr.,
5 csomag 5 frrt 20 kr. és 10 csomag 9 frrt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedést következében ezen labdaccai a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak;
ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdaccaikat követelni és csakis azok tekinthetők valódi-
aknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon
aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan halálatból, melyet a labdaccai fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után
egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhanjant említnék azon megjegyzéssel, hogy min-
denki, a ki ezen labdaccaikat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883. április hó 30. án.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5
tekereset az ön fölümulhatlan vértisztító labdaccaiból
utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmelyebb köszönetemet
labdaccai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawistik Ferenc, Köln, Nindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim
közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én
gyermekgyamban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát
sem voltam többé képes végezni és bizonyára már aholtak
közé volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem
nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért
észszer. Nagy bizalommal van hogy ezen labdaccai engem
is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak
is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Kniifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Ön-
nek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át

Bernhardi alpesi-fű liqueur Bernhard
W. O.-től
Bregenzben. 1/4 üveg 2 frrt 60 kr., 1/2 üveg 1 frrt 40 kr.,
1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és
biztos
hatású legjobb szer minden köszvényes és eszesos bajok,
u. m.: gerinczagybantalom, tagszagatás, ischias, migraine,
ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen. 1 frrt
20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-től
egy üveg 50 kr.

Fagybalszam, Pserhofer J.-től. Ezek óta
a fagyos tagokra és minden
idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög
40 kr. Bérnt. 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok,
kitűnő szer gyomor- és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frrt. fél
liter 1 frrt 60 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-től, kitűnő
szer golyva ellen, 1 üveg
40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai cseppek), Pserhofer
J.-től, megrotított gyomor,
rossz emésztés és mindenféle altesti bajok ellen kitűnő
házi-szer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frrt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy ált ismert
kit. házi-szer hurut, rekedtség, gőresős

PSEPHOFER J.

gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“

Bécs, I., Singerstrasse 15.

Raktárban Budapestben: Török József (Király utca).

köhögs, stb ellen. 1 üvegeske 50 kr., 2 üveg bérmentve
1 frrt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer
J.-től. Ezek
hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok
által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével
2 frrt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Útés
és szuras által okozott
sebeknél, mérges daganatoknál, ujkkukac, sebes vagy
gyuladt mell vagy más ily bajoknak, mint kitűnő szer lön
kipróbálva. 1 tégey 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től.
Kitűnő házi-szer
a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás,
szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb.
ellen. csomag ára 1 frrt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapok-
ban hirdeteit összes bel- és külf. gyogys. érteszeti külfö-
legességek raktáron vannak és a készletben netán nem
levők gyorsan és olcsón megszerkeztenek. Postai megren-
delések a leggyorsabban eszközöztenek, ha a pénzüsszeg
előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel
küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati
utasítása a Pserhofer J. névaláirással és minden
egy doboz fedele ugyanazon aláírással vörös szín-
ben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntettetik.

